Орган Руського Народного Союза в Америці

Свобода

В лучності сила!

SWOBODA

Рік XVII. Ню Иорк. Четвер, 18-го Падолиста 1909. Число 45 Vol. XVII. New York, N. Y. Thursday, November 18. 1909. No. 45.

Від Головного Уряду Р. Н. Союза в Америці.

Розмет Р. Н. С. за місяць Жовтень 1909

Розхід за місяць Жовтень с. р. єсть: За померших членів або їх жінок і за случаї каліцтва:

Від.	82.	Войтко Іван, ум. 4,9 1909.	$1000.00
,,	171.	Федьо Николай, ум. 9,9 1909.	500.00
,,	196.	Міжічко Іван, ум. 14,9 1909.	1000.00
,,	108.	Ярош Михаїл, ум. 29,9 1909.	500.00
,,	78.	Вацура Осиф, ум. 30,9 1909.	1000.00
,,	34.	Гатала Михаїл, ум. 4,10 1909.	1000.00
,,	63.	Красївський Андрей, ум. 8,10 '09.	1000.00
,,	3.	Гуль Яків, ум. 14,10 '09.	1000.00
,,	207.	Ліпінська Конст. ж. Антонія 8,10 '09.	200.00
,,	81.	Дурделя Михалина, ж. Осифа 26,10 '09.	400.00
,,	63.	Бурка Текля, ж. Андрея (ст.) 5,10 '09.	400.00
,,	5.	Бакош Марія, ж. Петра, ум. 16,10 '09.	400.00
,,	124.	Фециш Гелєна, ж. Осифа, ум. 16,6 '09.	200.00
,,	67.	Старух Марія, ж. Лєона, ум. 18,3 '09.	400.00

Виплачено запомоги на суму	$9,000.00
Платня головних урядників за Жовтень	190.00
Адміністрація Союза за Жовтень -	131.50
Кошта річного засїданя Р. Н. С.	300.00
Весь розхід виносить	$9,621.50

Розмет платить 10,454 членів на ціле посмертне (кождий по 86 цнт.) і 1473 членів на пів посмертного (кождий по 43 цнт.)

Крім того кождий член платить за орґан ,,Р. Н. Союза" по 10 центів, на Резервовий Фонд по 2 центи, на Народний Фонд по 1 центі, на Фонд Бідних по 1 центі.

Член на ціле посмертне платить 1.00 дол. а на половину посмертного 57 центів.

А. Шаршонь, гол. касієр. *С. Ядловский, гол. секр*

Дм. Капітула, гол. предсід.

Повідомлене.

Отсим повідомляю ще раз всїх п. Секретарів і Орґанізаторів, що Гол. Уряд Р. Н. Союза не прийме ніякої декляраціï без виповненя доктором лїкарського сьвідоцтва на противній сторонї. Дальше звертаю увагу, щоб пп. Секретарі означували на деклярацiях на яку суму посмертного член хоче платити перечеркненєм слова ціле або половина; як також наколи приступає член жонатий, має подати імя, вік і місце замешканя своєї жени. В тій справі я вже більше до нїкого особисто писати не буду, а невиповнену точно деклярацію зверну до дотичного Відділу.

Рівнож повідомляю, що Секретарі Відділів мають що місяця враз з розметом і деклярацiями присилати і місячне справозданє без огляду на се чи був хто принятий або вичеркнутий чи нї. В тій цїли Головний Уряд висилає враз з розметом готовий до сего друк на жовтім папери, котрий має бути виповнений, підписаний Предсїдателем і Секретарем Відділу.

Дальше повідомляю, що почавши з сим розметом, будемо висилати до Секретарів картки, на котрих мають списати імена і адреси всїх членів, яких приняли до Відділу чи то нових, чи з переступними листами або на ново принятих і прислати їх враз з деклярацiями до Головного Уряду. Тим способом члени не будуть мусїли чекати цїлий місяць за ґазетою але сейчас по приступленю одержать її.

З поважанєм

Т. Лабовський,
Рекордовий Секретар Р. Н. Союза.

Справозданє спеціяльної контролї стану маєткового і діловодства Р. Н. С.

З правдивим вдоволенєм і приємностію маю честь подати до відома чесним Братям і Сестрам, членам ,,Р. Н. С.", як і всїм щирим прихильникам і меньше жичливим приятелям нашої славної, щиро Руської Орґанїзації, що: відповідно ухвалї, запавшій на річнім засїданю Головного Уряду ,,Р. Н. С.", контроля ,,Р. Н. С." відбувала ся на днях 3, 4, 6, 9 і 10. с. м. при співучасти покликаного в тій цїли ,,experta", т. є. фахового Урядника з Yonkers Savings Bank п. W. R. Cronk, а в присутности дотичних Урядників ,,Р. Н. Союза".

З як найбільшою увагою і точностію провірено всї приходи і розходи фінансового Секретаря, книжочки депозитові, чеки і т. д. Касієра і Секретаря і найдено всьо в взірцевім порядку.

Вислїд контролї

Маєток ,,Р. Н. С." повинен бути і єсть:

Доходів було від Мая 1908 р. по конець вересня 1909 р.: - - - - -	$241,928.82
Розходів за той сам час - - - - -	188,310.75
Остає	$53,618.07
% за 6 місяців с. р. - - - - -	499.23
Разом на депозитах	$54,117.30
Маєток на друкарни ,,Р. Н. Союза (,,Свобода") - - - - - - -	16,855.00
Разом	$70,972.30
,,Молодечий Союз" - - - - - -	5,625.50
% за рік - - - - - -	66.21
Разом на депозиті	5,691.71
Дїйстний маєток Р. Н. Союза виносить	$76,664.01

За Контрольну Комісію ,,Р. Н. Союза"

о. Д. Добротв р.

I have examined and carefully audited the Books and accounts of the Financial Secretary and Treasurer and find them **correct.**

Statement:

Treasurers Ac't Total Monies called for; all sources - -	$54,117.30
Secretary's Ac't Total Monies called for; all sources except Interest - - - - -	53,618.07
Interest Accrued - - - -	499.23
Total	$54,117.30

Jersey City, N. J., Nov. 10th, 1909.

W. R. CRONK, (m. p.)
Accountant.

For Auditing Committee of L. R. N. U.
REV. D. DOBROTVOR, (m. p.)

Я переглянув і уважно сконтрольовав книжки і рахунки фінансового Секретаря і Голов. Касієра і знайшов їх в найлїпшім порядку.

Стан маєтку:

На всїх книжках банкових у касієра есть	54,117.30
На книжках фінанс. Секретаря есть без проценту - - -	53,618.07
Процент за пів року	499.23
Разом	$54,117.30

Джерзі Сіті, Н. Дж., 10. Нов. 1909.

W. R. Cronk, в. р.
спеціяльний контрольор.

За Контрольну Комісію Р. Н. С.
о. Д. Добротвор, в. р.

Juvenile L. R. Society.

AUDITED AND FOUND CORRECT.

Statement:

Treasurers Ac't Total Monies called for: all sources - -	$5,691.71
Secretary's Ac't Total Monies called for except Interest -	5,625.50
Interest Accrued - - - - -	66.21
Total	$5,691.71

Jersey City, N. J., Nov. 10th, 1909.

W. R. CRONK, m. p.
Accountant.

REV. D. DOBROTVOR, m. p.

Руський Молодечий Союз.

Зраховано і знайдено в рахунку.

Стан маєтку:

На книжочці банковій у Касієра есть - -	5,691,71
На книжцї фінан. Секретаря есть без проц	5,625.50
Процент за рік - -	66.21
Разом	5,691.71

Джерзі Сіті, Н. Дж., 10. Нов. 1909.

W. R. Cronk, в. р.
спеціяльний контрольор.

За Контрольну Комісію Р. Н. С.
о. Д. Добротвор, в. р.

Протокол

з річного засїданя Головного Уряду Р. Н. Союза, відбувшого ся на днях 8., 9. і 10 вересня 1909 р. в Chicago, Ills.

(Дальше.)

Ухвалено, що всї ухвали Голов. Екзекутивного Комітету взглядом діловодства і заряду ,,Свободи" немають бути поміщені в тепер друкуючім ся Статутї Р. Н. Союза, та щоби они обовязували заряд ,,Свободи" до слїдуючої Конвенції а відтак, єсли Конвенція одобрить їх, тогди буде можна вложити їх до Статута як додаток.

Дальші просьби і ухвали.

Ухвалено на внесенє о. Балоґа видати словенський календар на однім аркуші на рік 1910 для Угорських членів Р. Н. Союза.

Просьбу Николая Сироїдова о запомогу, неувзгляднено.

Просьбу п. А. Хованця о позичку $1000.00 на перший морґіч, непринято.

На просьбу Дмитра Булика, о запомогу на оборону перед неслушним оскарженєм о мордерство, на внесенє п. Бабія ухвалено $100.00.

Просьбу Івана Сьвітенського з Чікаґо, о запомогу неувзгляднено.

На підмогу для страйкарів в McKees Rocks, Pa. на внесенє п. П. Яреми ухвалено $200.00.

Ухвалено вислати двох делеґатів з рамени Р. Н. Союза на віче до Філядельфії в справі шкільництва. За делеґатів вибрано п. Д. Капітулу і п. С. Ядловського.

На внесенє п. Ядловського ухвалено, щоби сей комітет, коли поверне з віча, списав цїлий перебіг віча на письмі а відтак вислав се письмо як куренду до кождого Голов. Урядника Р. Н. Союза, щоби вони відтак осудили скілько Р. Н. Союз має жертвувати на сю цїль.

Ухвалено помістити оголошенє (адвертайзмент) Р. Н. Союза і ,,Свободи" в календари п. Е. Гвоздика на двох сторонах. На тім перервано засїданє до слїдуючого дня молитвою ,,Достойно єсть".

Третий день.

По молитві ,,Царю Небесний", отворив засїданє Головний Предсїдатель Р. Н. Союза, і сейчас на дневний порядок прийшла справа Букваря на котрий свого часу Гол. Уряд Р. Н. Союза розписав конкурс.

О. Понятишин заявив, що до сего часу надійшли дві праці Букваря і Читанки, та щоби оцінити, котра із них буде відповіднійша для ужитку наших шкіл, запропонував вибрати 5 членовий комітет, складаючий ся з фахових людий, котрий має переглянути і оцінити надіслані праці.

До сего комітету на внесенє п. Кирчова вибрано: пп. Дм. Андрейка, Осипа Стеткевича, П. Кирилюка, Андрія Ґелу і всеч. о. П. Понятишина.

Ухвалено, що по оціненю надісланих праць Гол. Еґзекутивний Комітет Р. Н. Союза має в порозуміню з повисше згаданою оцінковою комісією дати видруковати його, і то зі взглядів технїчних в Галичинї.

Просьбу п. Юрія Риляка, члена Р. Н. Союза з Windber. Pa. о запомогу по причинї спаралїжованя руки, неувзгляднено, позаяк, не було доказів, чи рука єсть невилїчима.

На просьбу Юрія Русняка, члена Р. Н. Союза в Brownsville, Pa., о запомогу по причинї невилїчимої слабости, ухвалено, що він має предложити запр-

Продовженє на сторонї 5-ій.

Богдан Хмельницький
український Гетьман.

Початок повстаня й битва на Жовтих Водах та під Корсунем.

(Дальше.)

Пишно виїхав король з столиці але на виїзді під ним спіткнув ся кінь. Всї казали, що то поганий знак. Королиха була дуже смутна, випроваджаючи в дорогу короля. Король приїхав до Люблина й цілі два тижні ждав панського війська. Пани збирались помалу. Після Петра рушив король в дорогу, і тоді тільки почув, що вже кримський хан, прийшов на Україну і пристав до Хмельницького. Але де тоді був козацький і татарський обоз, того він не знав. Він ішов і оглядав ся на всї боки, чи не нападуть на його козаки й Татари. Не раз і не два він посилав післанців на розвідки, а вони назад не вертались: мабуть їх ловили козаки й гайдамаки та вбивали. Король роспитував в селян, селяни йому нічого не казали навмисне: „Сї Україні покотом тепер повстанції!" промовив король і все помалу йшов уперед, щоб до нього шляхта вспіла пристати. Замість до Збаража, король повернув на Золочів. Сюди привіз Стомковський королеви лист від Вишневецького. Як на лихо, літо 1649 року було дуже мокре. Цїлий місяць лили дощі, як з відра. Вози грузли в грязюці по дорогах, ріки розлили ся, позносили мости, позатоплювали греблї. Війська до короля зібрало ся не багато, тоді як у Хмельницького була така сила війська, якої ще не було на Україні від часів хана Батия.

Тим часом Хмельницький, стоячи під Збаражом назирав за кождим ступінем королївського війська. Ті селяни, що привозили харч в королївський обоз, зараз бігли під Збараж і все чисто росказували Хмельницькому.

Король підійшов до Зборова. Хмельницький довідав ся про те, покинув під Збаражом стерегти панів пішє військo, забрав з собою кінне військо і рушив під Зборів. З ним пішов і хан Іслам-Гирей з своїми Татарами. З лївого боку коло Зборова був густий дубовий ліс, Хмельницький засів у тому лїсі на милю від Зборова, коло села Мінови. Поляки не знали про те і навіть не думали про козаків.

Через Зборів протїкає рукав річки Стрипи. Поляки прийшли під Зборів і налагодились переходити через річку. Перед самою католицькою Першою Пречистою король переїхав через річку, поїхав до костела і слухав там службу. Тільки що король вернув ся до війська, аж прибіг один пан і дав знати, що він бачив татарський загін. Король післав одного пана на розвідки. Пан покрутив ся недалеко від свого обозу, вернув ся і росказав, що він обїхав кругом на три милї і не бачив ні одного Татарина. Поляки заспокоїлись і другого дня, поставивши на річці два мости, почали переходити через річку. На дворі йшов був дощ: день був хмарний, темний. Король поставив по обидва боки війська сторожу. Козаки все чисто бачили з лїса, а Хмельницький вилїз на високе дерево і роздивляв ся на польське військо. Він не звелїв зачіпати його, доки не перейде через мости половина війська. О півдня Поляки перевели половину війська, ще й посїдали обідати. Коли се прибігає післанець і каже, що на польську сторожу напали Татари. Пани не поняли віри, обідали собі, ще насьміяли ся з післанця. Тим часом Татари розбили сторожу. Старшина з часткою тої сторожі прибіг ся не самовитий і кинув ся просто в королївський обоз. Зборівські міщани, ще попереду змовились з козаками, задзвонили в дзвони. Татари й козаки з разу несподївано кинулись на панів і потрафили як раз на обід. Пани не знали, за що й хапатись. Слуги, що везли через мости вози, покидали їх серед мосту. Одна половина польського війська ще не перейшла на другий берег. Панські голови падали як грушї з дерева, вкриваючи землю. Король прислав на поміч кілька полків, Татари й козаки врубали їх в пень з усією старшиною. Богато згинуло в той час знатних польських панів. Поклали свої голови цілі полки української львівської й перемишльської шляхти, що стояла з ворогами проти своєї України. На пів милї все поле й болотні луки були засїяні панськими трупами. Кров текла річками. На пів милї від Зборова не зісталось ні одного Поляка. Одних панів, окрім слуг, було вбито пять тисяч. Весь скарб, всї гармати й вози забрали козаки й Татари.

Побивши одну половину війська, козаки кинулись на другу. Вона вже перейшла через річку, поламала мости і стала в ряди. Але Хмельницький ще попереду післав за річку Татар. Не встигли Поляки оглянутись, а на них налетїли Татари і вдарили з одного боку. Густими рядами з диким криком кинулись на них Татари, а за ними з лїса посипались козаки. Тричі подавалось польське військо, і тричі вправлялось. На дворі був дощ, стояв туман. Татари врізались в середину польського війська і змішали його так, що Поляки били один другого. Не встояли Ляхи і почали втїкати. Король налетїв конем їм на зустріч, махав шаблею, сам хапав за уздечки і вертав назад, кричав, що заколе своєю рукою того, хто посьміє втїкати. Але нічого не помогло. Татари лїзли, наче їм хто очи повиколював. Поляки подались назад і тільки смерком перестали битись.

Настала темна ніч. Страшна була та ніч для Поляків. Всї з переляку не знали, що діяти. Король і старшина сидячи на конях, збігались на раду. „Ми пропали!" заголосила старшина: „у Хмельницького сто тисяч самих козаків. Нам треба спасти хоч короля!"

„Я вмру тут, а не піду з табору!" промовив король.

Король звелїв робити окопи, щоб досьвіта окопатись валами.

Поляки взялись за заступи. Коли се пішла вістка між жовнірами, що король хоче покинути військо. „Се нас хотять покинути на заріз козакам і Татарам!" крикнули Поляки і покидали заступи. — Один Литвин роскаэував, що вже короля нема в таборі. А король тільки що приліг на землю, щоб хоч трохи відпочити. Тільки що він почав дрімати, перед ним став ксьондз і росказав, що між військом уже пішла недобра чутка, нїби короля вже нема в обозї. „Коня!" крикнув король: „Я сам поїду між рядами і докажу, що я не думаю втїкати." Подали коня. Король сїв на нього; перед ним несли палаючі смолоскипи. „Ось я! осьдечки я, ваш король! не втїкайте мої дїти, не кидайте мене. Я вас не покину." У короля текли по щоках сльози. Всї Поляки заспокоїлись і знов узялись за лопати.

Стало свитати. Король поставив військо на битву. Зійшло сонце. Татари вдарили на се місце, де не було окопів. Хмельницький розділив козаків на двоє: одні вдарили на короля, одні на місто. Король звелїв обявити козакам, що він віднімає гетьманство від Хмельницького, а хто принесе Хмельницького голову, тому він заплатить десять тисяч талярів. Міщани задзвонили в дзвони, закидали рови хворостом і показали козакам дорогу в місто. Козаки взяли церкву, що стояла на краю міста, витягли на неї гармати і звідтіль палили в польський табор. А тим часом Хмельницький кинув ся на окопи. Вже на окопах стояла козацька хоругва. Як хвиля води, козаки полились в польський обоз. „Бога ради, спасайте мене й Польщу!" кричав король до Поляків. Поляки стовпились з хоругвами кругом короля, щоб його козаки не взяли в полон. Козаки розбили королївську сторожу і дійшли до самого короля.

„Згода!" — крикнув Хмельницький до козаків і звелїв перестати битись з Поляками. Битва затихла. Козаки відступились від короля. Хмельницькому не хотїлось, щоб християнський король пішов у неволю до бісурманів. Козаки відступились з польського обозу.

Після того в польський табор приїхав Татарин і привіз королеви один лист від хана, а другий — від Хмельницького. І хан і Хмельницький писали до короля, що вони хотять почати з Поляками переговори. Король згодив ся і опівдні виїхав з козацького табору трубач і тричі затрубив, подаючи звістку, що там уже ждуть польських післанців для розмови. Король післав послів, і вони почали попереду говорити з татарськими послами. Татари докоряли Полякам, що вони були повинні платити Татарам що року податок і вже давно перестали платити, а тепер хан пристане на мир тільки тоді, як вони заплатять йому податок за попередні роки двіста тисяч золотих і що року будуть платити по 90 тисяч злотих. Окрім того хан просив, щоб король вернув давні вольности козакам.

Після того Хмельницький написав свої пункти і післав з ними двох полковників. Їх привели в пишне шатро, де сидїв Ян Казимир. Кругом него стояли значні пани. Полковники поклали перед ногами короля Хмельницького лист, просячи королївської ласки і вибачення за повстанє. Король взяв лист. Полковники вийшли і пани прочитали Хмельницького пункти. Хмельницький домагав ся, щоб козакам вернули їх вольности, щоб реєстрового війська було 40 тисяч і щоб король віддїлив для козаків границю, куди польське військо навіть не малоб права ходити; щоб на Україні не було Жидів і єзуїтів; щоб київський митрополит мав однакове право з варшавським і сидїв в варшавському соймі разом з ним; щоб на Україні воєводами, старостами і иншими урядниками були тільки Українці а не Поляки.

Прочитавши ті пункти, пани почали прискати від злости, що козаки і польскі піддані, хотять з ними переговорюватись, неначе самостійні. Але нігде було дїтись; їм хотїло вернутись до дому з цїлими вухами. Король згодив ся на ті пункти і назначив козакам границю: по Овруч і Коростищев на Волині, по Брацлав, Ямпіль і Винную на Подолї. Далї тої границї козаки не мали права жити на Волині, на Подїлю, в Галичині іза Припетю на Білій Руси. Для себе, на свою гетманську булаву Хмельницький виговорив Чигиринське староство. Сей мир зовесь ся **Зборівським миром**. Королївська й панська ласка була невеличка: козаки відвоювали собі від Поляків тільки ті давні вольности, що вони мали ще до унїї. (Д. б.)

Гостина руського Владики в New Alexandria, Pa.

Дня 30 і 31 жовтня мали ми, Русини на New Alexandria, Pa., величаву урочистість і велике сьвято, бо тоді Преосв. Владика прибули посьвятити нашу Церков Рождества Преч. Діви Марії.

Перед 9-ою год. вечером прибули Преосв. Владика в асисті місцевого душпастыря, о. М. Даниловича і Високопреподобного о. Н. Стефановича з Пітсбурґа до церкви. Люди вийшли зі сьвітлом напротив Владики і попровадили Їх до брами тріюмфальної перед церквою, украшеною зеленею і фляґами. В брамі привитав Владику щирим словом місцевий предсїдатель Вас. Калина в імени всіх парафіян, а тримаючи на великій тацї хлїб і сіль по старому руському звичаю впровадив Їх до церкви. По Богослуженю Преосьвящений мали коротку науку в котрій привитали сердечно своє вірне стадо.

В недїлю, дня 31-го октобра зачалось торжество посьвячення церкви. Всї місцеві сполки під проводом предсїдателїв своїх а дїти уставлені в ряди під проводом Марії Дзендзель привели до церкви Преосв. Владику в асисті о. Н. Стефановича. Що ів зачалось посьвяченє, як дав ся чути звук банди, що привела звиж пів тисяч народу з осібного, на той день замовленого трену. Преосьв. Владика довершивши посьвячення при помочи о. Н. Стефановича і Високопреп. о. І. Матяцка з Клєртон, зачали Службу Божу.

На Службі Божій проводили сьпів місцевий дякоучитель Вас. Лутак і Стеф. Васильчак, предсїдатель Соєд. ч. 52 в прекраснім угорськім напіві. Служба Божа скінчилась многолїтствіє, відсьпіваним Римському Папі, Владицї і всїм присутним. Владика вийшли з церкви щоби на дворі голосити слово Боже, бо церков наша мала, не могла помістити і половини народу. Звиж тисячки народа ріжних народностий обступило прикрашену проповідальницю нарочно приготовлену через п. Мих. Щарбика. Люди слухали уважно науки і хибаби камяннє серце було у кого, щоби не прослезив ся почувши красноріч́иві слова Владики, почувши чисту як слеза руську бесїду якою говорять наші братя в Галичині і на Угорщині в чисто руських валалах. І пізнав нарід, що не всї, що мають себе за проводирів народу є нашими приятелями, пізнав нарід, що много є „водцов" а мало отцов, пізнав нарід, що Владика їм добра і то лиш добра так дочасного як і вічного бажає.

По проповіди місцевий душпастир виступив на проповідальницю, щоби подякувати всїм сполкам і всему народови за їх участь в торжестві, однак Преосьв. Владика самі подякували і внесли всїм учасникам многолїтствіє, а вкінци удїливши благословеня пустились іти в супроводі сьвященьства до помешканя сьвященика. Відколи є Ню Александрія, ніхто не бачив так красного імпозантного походу, який творили — сполки, уставившись в два ряди в найкрасшім порядку з відзнаками і прапорами під проводом Стефана Якимця і Стефана Васильчака, місцевих предсїдателїв руських сполків. Похід творили слїдуючі сполки: 1) женьский від. Р. Н. С. ч. 238 з New Alexandria, Pa., 2) від. 227 Р. Н. С. з Derry, Pa., 3) від. 113 Р. Н. С. з New Florence, Pa., 4) від. 207 Р. Н. С. з Jeannitte, Pa., 5) від. 35 з Whitney, Pa., 6) від. 25 з Trauger, Pa., 7) від. 82 з New Alexandria, Pa., 8) Соединеніє ч. 406 з Jamison, N. J., 9) Соед. ч. 502 з New Alexandria, Pa., 10) Соед. ч. 96 з Bradenville, Pa., було заступлене через предсїдателя. 11) Соед. ч. 267 з Hannanstown, було заступлене через кількох удів. 12) Єднота ч. 501 з Salemville, Pa., 13) Єднота ч. 589 з Jamison, N. J., 14) Єднота ч. 393 з Hannastown, N. J., 15) Єднота ч. 420 з Crebtree, Pa.

Честь і слава всїм сполкам і заступникам, що не пожалувавши труду і коштів, прибули до нас на наше торжество.

Всї сполки проводили Преосв. Владику стрітою, що була прикрашена в англійські і руські фляґи. Завівши Владику до помешкания сьвященика, пішли походом в супроводі банди на плейс, де була приготована скромна перекуска. По гостині о год. ½до5-ої чужосторонні люди відїхали домів.

Преосьв. Владика о 6 год. вечером мали остатнє Богослуженє і проповідь працьовлю на тему що треба бути готовим на смерть в кождій години і що треба буде здати рахунок з кождого діла слова да навіть мисли перед Г. Богом. Коли Преосьвящений скінчили науку, сумно стало всїм, що вже довше не можуть гостити між собою достойного гостя і з слезами в очах працьали Їх співаючи многая літа.

Присутний.

Чи не добре було-б?

Кождому відомо, що наш руський нарід, се нарід рільничий. Наш простолюдин тішить ся та чуєсь вдоволений, коли у него єсть кусень землі, та сяка-така господарка. Ті, у котрих того нема, мріють лишень про те, яким-би то способом добитись до куска землї та завести сяку-таку господарку. Бо і що спонукує наш нарід до часової — зарібкової еміґрації? Наш чоловік, маючи кусень землї, держить ся при ній так довго, доки не залізе в довги ,,по уха". Як обложить ся довгами на всї сторони, тоді кидає вітчину, родину та їде або за море, або до Німеччини, щоби там заробити гроша, та очистити землю з тягарів.

Однак є вже споре число між нашими еміґрантами в Америцї таких, котрі прийшли тут з родинами з тою думкою, що заробивши гроша, куплять землю та заведуть господарку. Але надія нераз заводить. І лучаєсь таке, що годї гроша добритись а чоловік місто ґазди остає вічним фабричним робітником. Нераз він чує, що тут або там дають землю даром. Просять, щоби брати та господарити. Однак мимо того, що ,,на дурничку много ласих" мало з наших людий єсть таких, котрі відважили-б ся осїсти на дарованій земли, а се з тої причини, бо гадають, що дарована земля не добра.

Таке буває в Канадї. Кілько то разів приходить ся читати в ,,Канадийськім Фармері": ,,беріть, зголошуйтесь по землю, бо будете відтак жалувати". Або кілько то разів читаєсь, що в якійсь там околици роздавано гомстеди. В виказї взявших землю подибуємо дуже мале число Русинів. Чиж між нашим народом мало є таких, котріб хотіли мати землю. Ні! Я гадаю, що иньші суть тому причини. Я осьмілибим ся заплатити наших крикливих патріотів та проводирів, ,,дбаючих о долю працюючого люду", чому то вони не звернуть уваги ось на такі річи: Чи не лїпше би то було показати чоловікови дорогу, котрою він міґби поправити свій бит матеріяльний, ніж підюджувати брата на брата, тому тільки, що він иньших переконань. Але щож? У наших проводирів лиш на язици добро народу а на думці ,,бізнес". Наші проводирі потрафлять лиш кричати — ,,не вір в Бога, будь протестантом, будь соціялістом а гаразд тобі буде". Так! Буде гаразд — але кому? Хиба тому, хто кричить.

Однак менї о що иньшого ходить. В ,,Канадийськім Фармері" вичитав я, що в Мексико єсть земля даром. Я зацікавившись тим, улав ся на подану адресу о інформації. Отримав їх від ,,Mexican Government Land Syndikate" в Del Rio, Tex. і довідав ся, що там працює та занимаєсь кольонізацією один Українець. Він менї пояснив, що Мексиканський ряд хотячи піднести в краю господарку рільну, роздає даром землю та всякими способами старає ся допомагати людям, котріб хотіли осїсти на дарованій землї. І так приміром таким, котрі не мають гроший, щоби розпочати господарку, будує мешканє, дає господарські знаряди, худобу, збіже і все потрібне на початок, а за се жадає половину збору так довго, доки чоловік не зможе отримавного рядови сплатити. Розумієсь, що той, хто має 200 до 400 долярів на побудованє хати, на знаряди і худобу, дістає гомстед і рядови нічо за се не платить.

Земля єсть урожайна та придатна під управу всяких рослин а передовсїм кукурузи, бараболь, тютюну і ячменю. Зими в сих сторонах нема. Збір два рази до року. Повітрє здорове, клімат лагідний.

Дальше я довідав ся, що ряд радо згодить ся на покритє коштів, єслиб якесь товариство хотіло розслїдити околицю, та в сїй справі висилало делеґатів до Мексика, щоби відтак по розслїдженю заохотити людий до осїдку в Мексику.

Отже, чи не було-б то добре, щоби подумати над сею справою, обговорити її в часописах, та відтак уповажнити когось, котрий-би зажадав докладних інформацій, та єсли-би ряд справді згодивсь на понесенє коштів делеґатів, котрі-б мали розслїдити околицю, вибрати таких делеґатів, а они по розслїдженю далиб справозданє зі своєї поїздки в часописях; єслиби обставини були сприяючі заохотили-б тоді нарід до еміґрації в Мексик.

Гадаю, що така ,,політика" була-б дуже користна для народу а що більше, ті, котрим добро народу лежить справді на серци, дали-б наглядний доказ своєї щирости в праці для народу.

Що більше, наш нарід, так з Галичини, Буковини, Угорщини, як і України чим рік тим більшим числом починає еміґрувати за море. Вступ до Злучених Держав утрудненний. Всякі агенти будуть старатись звернути нарід до північних, зимних околиць Канади або в ліси Бразилійські. Отже чи не добре-б було звернути еміґрацию в Мексик. Єще раз говорю, що то малоби стати ся лиш тоді, коли-б висланї делеґати виказали ся про розслїджені землї і умови користно.

Кого ся справа заінтересує, прошу висказати свої погляди в ,,Свободі", котра радо помістить всякі голоси в тій справі.

Для тих, котрі хотіли-б ся довідати де-чого о сїм, подаю адресу канцеляриї, котра занимаєсь кольонізацією Мексика: The Mexican Government Land Syndicate, Del Rio, Tex.

Петро Нирилюн.

Під розвагу церковним громадам.

Єсли котра з церковних громад будує або наміряє будувати нову церков, або до цїлковитого її викінченя потребує красного іконостаса, нехай не пожалує ні труду ні гроша, а вишле одного-двох делеґатів оглянути іконостас в руській церкві в Butler, Pa. коло Пітсбурґ-а. Я не давно гостив в Butler, та мав нагоду оглядати своїми очима захвалювану роботу п. Луговяка.

Справді п. Луговяк доложив всїх старань, щоби вдоволити і найвибагливійшого критика. Робота різьбярска і позолотнича (сефах п. Луговяка) викінчена знаменито. Помимо того, що маляр́ська робота не дописала, не достроїла ся до цїлости, однак артизм п. Луговяка покрив иньші браки. Згадати належить, що роботу малярську, (образи) обняв якийсь маляр з Pittsburgh-a, котрому як згадав'єм не пощастило, бо чоловік чужий по народности, то при тім не знаючий духа нашого обряду. За те робота різбярска і позолотнича п. Луговяка вийшла прекрасно, за що удостоїв ся признаня і похвали від знатоків.

о. Василь С. Гривнак

Де що з Манчестер, Н. Г.

Певно чесні читачі здивують ся, побачивши повисший наголовок.

І дійсно, дивно то троха, а особливо тим, що читали з ріжних стейтів про вслякі ,,Просьвіти", закладаня церквей, шкіл а з Ню Гемшир стейту, ніколи нічого, мов-би там і небуло Українців. І длятого певно мислите, що в тім стейті мало живе Русинів, та мало руського духа. А тимчасом в тім стейті живе богато Русинів, котріб могли знаменито стояти. Але щож, коли вони страшно побаламучені ґазетними шматами.

Рівнож і в нашій місцевости живе поважне число Русинів.

Числять тут всїх Русинів до 450 душ, але між ними є і такі, що хотіли-би будовати ,,Polskę od morza do morza", а не бракне і також кнутославних; не богато їх між нами, ні, але все находять ся.

У нашім стейті не побачите чесні читачі ні руських церквей, ні шкіл; одинока на цілий стейт церква є сьв. Покрови в Манчестер.

Два роки незадовго буде, як ми Галицькі Русини побудовали сю церков та позакладували братства і т. д.

Але по правді сказати, ми не були тоді такими мудрими як днеська. Хтось певно поспитаєє, чому то вони хвалять ся, що днесь стали мудрійшими та лїпшими як були.

Ось послухайте чому.

От приміром наші Русини з Манчестер отворили школу для дітий при церкві з днем 12-го падолиста с. р.; хоть вправді маленьке число дітий учить ся але все є та потіха, що наша молодїж в тій школі пізнає правдивого Бога, просьвіту та науку. І вже днесь можемо почути з молодих сердець горячі, палкі слова:

,,Слово рідне, мово рідна,
хто вас забуває,
той у грудях не серденько
а лиш камінь має"...

Другим поступом наших Русинів було отворене з днем 9-го падол. с. р. курсу для неграмотних, то є школи для всїх невміючих читати та писати, так молоді як і старших.

На разї записалось до сеї школи 18 душ і наука почала ся. Неграмотні кромі письма не одного доброго та користного навчать ся.

До школи неграмотних принимає ся від 15-го року житя.

Наука відбуває ся що дня в тій самій гали коло церкви, до котрої і малі діти ходять, а починає ся о годині 7-ій та триває до 9-ої вечером під проводом нашого дяко учителя д. Петра Янковського.

Третою славою було заложене дня 8 лист. с. р. ,,Кружка для ширеня гр.-кат. віри." На тім засїданю обяснив о. Волянський всім людям докладно, цїль того кружка і як треба старати ся про розширене віри.

До комітету ввійшли: В. Пільх прдс., Гриць Болюх кас., Мих. Босий з. пр. Петро Янковський секр.

На разі приступило 8 членів до сего релїгійного Кружка.

Красне то дїло, до котрого запрошуємо всїх наших парохіян з Манчестер, як також із околиць Моренс то з Бостон.

Кінчимо, висказуючи надію, що коли возьмемо ся всї за руки, і станемо твердим муром проти злих людий, то певно ,,засьвітить і нам сонце у наше віконце".

Парохіяни з Манчестер.

G164

Читайте!

На підставі ухвали Конвенції ,,Союза", кожде братство приналежне до ,,Союза", повинно мати отсі книжки:

1) Книжку членів (іменослов).
2) Книжку місячних складок.
3) Книжку касову і протоколову.

На сі книжки повинно кожде братство заслати 5 долярів до каси ,,Союза".

„SWOBODA“
(LIBERTY)
The Ruthenian Weekly
Published every Thursday at
184 Hudson., New York, N. Y.

Published by
The Little Russian Nat'l Union
of America.

Established 1893.

REV. P. PONIATYSHYN,
Superintendent
411 Washington Ave.,
ELIZABETH, N. J.

ANTH. CURKOWSKYJ,
editor
184 Hudson Str.,
NEW YORK, N. Y.

K. KIRCZOW,
manager,
184 Hudson Str.,
NEW YORK, N. Y.

Terms: Two dollars a year.

Advertising rates furnished on application.

Entered as second-class matter December 21, 1906, at the Post Office at New York, N. Y., under the Act of Congress of March 3, 1879.

„Свобода“
часопись для руського народа в Америці і орґан „Р. Н. Союза“, виходить що тижня в четвер і коштує:
в Америці на 12 місяців $200
до стар. краю на 12 місяців $2.00
в Америці на 6 місяців $1.00

Оплачувати ґазету треба всегда з гори.

Гроші треба посилати в реґістрованім листі, або через експресовий, або почтовий money order (моні ордер). Money order то є карточку, котру дістанете від почтара або аґента на експресовім офисі, пішліть нам бо без того ми не годні гроший дістати.

Адрес:
„SVOBODA“
184 Hudson St., New York, N. Y.
Телєфон 7074 Spring.

Се і те.

Страшна катастрофа з суботи, яка лучила ся в місточку Cherry, Ill., опять звернула увагу на обставину, як мало тут робить ся, щоб запобічи подібним нещастям. Рівнож опять стає перед очима страшна дійсність показуюча, що для сиріт і вдовиць по сих, що падуть трупами на боєвищи праці наш устрій не дає нічого.

Средства і прилади охоронні коштують гроші. І так довго, як держава не присилує капіталістів завести средства охоронюючі житє робітника, тих средств не буде. І так довго житє се буде наражене на небезпеку, так довго смерть буде справляти свої страшні жнива. Житє людське в нашій републіці є незвичайно дешеве.

Для сиріт і вдів по вбитих майнерах ґовернер стейту Ілінойс розписав складки. Можливо, що і заводові каси виасиґнують їм підмоги. Однак се все не охоронить їх перед нуждою і недолею.

Приватна асекурация ніколи не є в силі переняти на себе ризика випливаючого з охорони праці. Чи скорше чи пізнійше, — держава буде мусіла взяти діло в свої руки. А се стане ся тим скорше, чим скорше робучі маси згідною фаланґою сего зажадають.

* * *

В політичнім житю американської Руси-України наступив страшний катаклізм: як колишній Єгова на Синайській горі, так явив ся на редакційнім стільци „Хлопського Параґрафу“ новий редактор і сейчас в імя засади: „нова мітла завсігди ліпше драпає від старої“, почав з нової бочки сипати паперові громи — річ зовсім природна для „поступовця“— передовсім в сторону „Свободи“.

Нам зовсім витовкуваний гнів товариша редактора. Бо станьте лиш в його положенє, та скажіть, чи чоловіка не може шевська пасія пірвати: „Свобода“ ховяй на її чолі не пишає ся напись „Орґан робітничої партії“ підпирає — і то тілько на злість „Хл. Пар.“ — морально і матеріяльно робітників (гляди понисшу Подяку) — а „Хл. Пар. хоч і має чорне на білім і то навіть видруковано, що тільки він виключно є патентованим приятелем, опікуном, покровителем і прочія і прочія „робітничої партії“ мимо лайки і то від самісінького свого уродженя аж до тепер зробив для тої „робітничої партії“ одну величезну, з бездонною дірою н-у-л-ю.

Ми однак не є злі люди, та хотіли-б з усяким жити в христіянській згоді. І тому подаємо Хвальній Редакції „Хлопського Параґрафу“ одну малу пропозицію. Власне одержалисьмо від центрального комітету робітничої юнії в McKees Rocks, Pa. виказ усіх датків прислананих на підмогу страйкарям від Русинів-Українців з Америки. Ся сума виносить 400.75 дол. На ню зложила ся сума зібрана „Свободою“ (125.27), жертва Р. Н. Союза (200.00) від „попа“ о. Лучечка (10.00), від церковної громади в Northampton (17.60), ріжні братства з Йонкерс, Н. Й. (30.00) та опять церковна громада в Йонкерс і то зібрано в часі акафисту (17.88). Но, а деж сі приятелі, прихильники, покровителі „робітничої партії“? Їх нема. Не віррячи своїм очам, ми справили 100.000 разів побільшаючий мікроскоп і ще раз переглянули лїсту жертв. І опять від „Хл. Параґ.“ ми найшли велику дулю. Га, — думаємо — можливо, що передплатники „Хл. Параґрафу“ та самий найзлиденнійший люмпенпролєтарят, якого не стати на марний цент на допомогу хля братів борючих ся в імя ідей і добра усего тутешного робітництва. Але десь то редакція певно писала пламенні заливи, огнисті відозви, що аж крушили ся ґраніт і скелї. Але научені досьвідом ми відразу з мікроскопом побільшаючим 500.000 разів переглянули всї числа „Хл. Пар.“ та і найшли — аж дві дулї. Бо ті, що на своїм чолі пишуть шумний шильд соціялізму, що голосять себе одинокими заступниками і оборонцями „робучої партії“, ті — коли члени тої робітничої „партії“ пухли з голоду, коли їх діти засохлими, спаленими від голодової горячки устами лебеділи „хлїба“ і простягали марненькі рученята, ті тоді місто помочи, місто хлїба годували їх байками, „що снило ся епископови“ або „що думає вуйко“!....

Так помагав „Хлоський Параґраф“, орґан робітничої української партії в Америці“ своїм вмираючим з голоду братам...

Але лишім се. Як зазначено по переду, ми є згідні люди, а особливо де ходить о добре діло ми радо уступаємо. Тому то заявляємо прилюдно та подаємо до відома хвальній Редакції „Хлопськ. Параґрафу“, що ми зовсім не опатентовували для себе справи підпомоги страйкерів в Микисракс, отже Хв. Ред. може зовсім безпечно нью займати ся, без обави на правні наслідки і то тим більше, що там сидить в кріміналї ще до десять братів, що потерпіли тільки за загальну робітницьку справу.

Даємо отже знамениту нагоду Хв. Ред. „Хлоп. Пар.“ перевести в діло се, що стоїть і стояло до тепер тільки видруковано на першій сторінці їхньої часописи, та заявляємо урочисто, що коли побачимо хоть одно добре діло, то сейчас перестанемо уважати Хв. Редакцію — за брехливе цуценя.

Гадаємо, що з такого чесного соперництва вийде далеко більший хосен для загалу, як з усіх пустих а глупих лайок заповнюючих усі сторінки „Хл. Параґрафу“.

* * *

Коли вже була бесіда про Хв. Ред. „Хл. Пар.“, то не мож промовчати і про голос одного „члена Р. Н. Союза“, що затягнув свою пісню у тій же часописи (ч. 17).

Ред „Хл. Пар.“ в тім числї в статї „Поступ а ми“ говорить: — „Все можна спинити на сьвітї, та думки не можна спинить“, — а ми, маючи на думці власне оттого „члена Р. Н. Союза“ додаємо під його адресою маленьку поправку: і людської глупоти.

Бо тільки людська глупота може оправдати всї понаписувані ним дурниці. Бо тільки чоловік глупий, який хоть сам був на Конвенції в Філядельфії, чув ухвалювані там справи опісля може писати, що Гол. Уряд Р. Н. Союза на власну руку жадає від новоприступаючих членів лїкарського сьвідоцтва. Бо тільки дурак, маючи в руках Статут Р. Н. Союза, не знає у нїм найти параґрафу 200.

Що до иньших закидів сего добродія, то відсилаємо його до поміщеного в тім числї на першій стороні справоздання спеціяльної контролї масткового стану Р. Н. Союза. Коли йому ще крихітку свитає в голові, то хиба зрозуміє, що і пишучи про „господарку фінансову“, рівнож пописав дурниці.

* * *

Щоб гідно відповісти на усї вуличні лайки, вислови і епітети від яких аж кишить „Поступъ“ треба бути хиба самому оператором чужих кишень, розбивачом бюрків, опісля побирати академічні науки в кріміналах та повитирати собою всї підлоги під лавами по шинках, всї гноївки та всї ринштоки. І то сумніваємо ся, чи назбирав-би хто по всїх тих цьвітниках людського шумовиня і відпадків тільки вуличної лайки, кілько її містить ся на одній сторінці „Поступу“.

Ред. здаєть ся не знає, що тут за ширенє обскурної лїтератури та деморалїзації почтовий уряд потягає ди строгої відвічальности. А перше лїпше переложене число „Поступа“ викличе у Вашинґтонї небувалу сензацію, — в несмертельну славу „абщерусскім“ писакам.

367.

І опять наспіли вісти, страшні навіть і на Америку: чотириста майнерів впало жертвою страшної експльозії в майнах вугля коло Cherry, Ill.

Коли в суботу, 13-го с. м. ранком почала ся праця, з'їхало під землю 480 майнерів. Вони становили майже цїле мужеське населенє місточка. Що кількадесять з них живе, завдячують се тільки тій обставинї, що пару хвилин перед експльозією покінчили свою шихту.

Нещастє спричинила експльозія ґазів. Сейчас по вибусї, який в проміри кількох миль потряс землею, почали клубити ся чорні важкі хмари димів з отворів майни. В мить при майнї найшло ся усе населенє місточка. Почато ратункові працї. Однак одуряючі дими і ґази, добуваючі ся на зверх, та невиносиме горячо унеможливляли всякий почин дістати ся до нещасних під землею. Рівнож і поміч, яка наспіла з околичних місцевостий, як Princeton, Kewanee, La Salle, Spring Valley і Lodd не вдіяла нїчого.

З'орґанізував ся сейчас корпус охотників, які постановили за всяку цїну дістати ся до нещасних. Формен Тома Flood зголосив ся перший, за ним пішов I. Lewis, I. Bundy, D. Fermenty (клєрк з ґросерні), A. Nourberg, I. Шарбінський, R. Clark, I. Jamison, I. Shears, H. Stewart і J. Vearley. І одинайцять сих героїв, несучи поміч нещасним своїм братам, найшло рівнож страшну смерть у майнах.

Честь їх памяти!

Шість разів, раз по разу неустрашимі герої з'їздили у глибоку на 500 стіп шахту. Перші три рази мусїли сейчас, як лишень дійшли до вугляної жили дати сиґнал до повороту. позаяк грозило їм удушенє і спаленє в пекольно горячій атмосфері. Ослаблених до краю, майже з потрісканими легкими добуто на верх. Третого разу лїкар, др. L. D. Howe, який прилучив ся, впав непритомний і його мусїли відвезти до шпиталю.

Мимо вговорюваня урядників, одинайцять героїв порішили попробувати ще раз. Жінка одного з них конвульсійно хопила мужа за ноги, та з роздираючим серце плачем молила його, не йти під землю. „Я знаю — ридала — що ви всї там загинете!...“

І слова її стали страшною дійсностю. Великий кіш з отсими, що йшли неустрашимо на смерть тихо скотив ся у чорну прірву. Задержав ся при вході до другої вугляної жили. Три мінутї ждав машиніст на сиґнал, щоб кіш підняти в гору. Його не було. В страшнім прочутю, не ждучи дальше, з можливою найбільшою скоростю почав тягнути кіш в гору.

Грозою проймаючий вид розточив ся перед очима присутних. Коли кіш йшов поволи в долину море полуміни обхопило героїв і і усмажило їх на вуголь. Одинайцять нових трупів. Три мінутї тревало тільки — а з одинайцять найшляхотнійших людий лишило ся одинайцять спалених на вуголь, чорних трупів...

Ґовернер стейту Ілінойс зарядив сейчас строге слїдство.

Число погибших виносить 367. Гадку, що когонебудь вдасть ся виратувати, залишено, як зовсїм неможливу до виконаня. Всї майнери, що находять ся в долинї, в горіючім пеклї днесь уже мусять бути трупами.

В місточку нема нї одного дому, який не оплакував-би когось. В однім одинокім блоку з 66 мущин лишило ся в живих тільки 2-ох. Одна жінка, якої чоловік і двох синів найшли смерть глубоко під землею збожеволїла.

Людська мова за блїда, щоб описати розпуку оставших. Коло входу до майнів стоїть не лиш усе населенє місточка, але і всїх дооколичних плейзів. Плач і зойки сиріт та вдовиць лунають довкруги майже в усїх мовах. Вість, що під землею лютує страшний пожар, та що в богато місцях позавалювала ся земля відбирає бідакам майже розум. Бо усяка надія минула ся...

А лишивших ся жде страшна доля. Число осиротїлих діточок подають на висше 1000, вдовиць більше як 100. Зі смертию їх живителїв пукає в їх хати неумолимий голод. Ґовернер стейту в горячій відозві просить усе населенє Злучених Держав прийти своїми лептами в поміч сиротятам.

ПОДЯКА.

McKees Rocks, Pa. 12. лист. 1909.
Хвальна Редакціє Свободи!

Сею дорогою складаємо сердечну подяку усім чесним жертводателям, які зложили свої лепти на підмогу у нашій важкій боротьбі, в часї пропамятного страйку в McKees Rocks, Pa.

Честь і Слава Головним Урядникам Русько-Народного Союза, які на річній Конвенції в Шікаґо, Ілл. справедливо і вірно засадам і назві орґанізації ухвалили і жертвували на сю цїль 200 долярів.

Честь і слава всїм жертводателям, які на поклик „Свободи“ зложили 125.27 долярів.

Честь і слава Вс. о. П. Лучечкови за жертву $10.00. Честь і слава парохіянам з Нортгемптон, Па. за їх жертву в сумі 17.45 долярів. Сердечна подяка д. Александрови Горощак за його труд та колєкту від слїдуючих жертводателїв: Ст. Чачнавський 25 ц., Афтан Живан 25 ц., Петро Живан 25 ц., Сем. Фецук 25 ц., Гн. Кобасар 25 ц., Гр. Чех 25 ц., Френк Сокол 10 ц., Н. Писарчик 10 ц., Йос. Цап 10 ц., Петро Станчак 10 ц., М. Мацієвский 10 ц., Ан. Позик 10 ц., Давид Живан 15 ц., Теоф. Писарчик 10 ц., Теоф. Лепак 10 ц., А. Цицила 25 ц., Ів. Мохим 25 ц., Іван Роняк 25 ц., Петро Бортняк 25 ц., Гр. Кравчик 25 ц., Ів. Клюка 25 ц., Ник. Ґлюс 25 ц., Андрей Хойнак 25 ц.

Всї висше означені жертви віддано на руки „Комітету оборончого“ (Defence Fund“).

При сій нагоді ми винні дати нашому загалови одно обясненє. Всї висше наведені жертви були жертвувані і призначені як підмога для страйкуючих. Комітет страйковий одержав їх однак в пару днів по страйку, то є тоді, коли робота почала ся на ново та перша біда минула ся. Запитає отже неодин слушно куди обернено сї гроші?

Дійсно: страйк скінчив ся — але не для всїх. Именно підчас страйку арештовано цїлими масами наших товаришів і позасуджувано їх на більші або менші грошеві кари. Не маючи з відки їх поплатити, вони мусїли-б були йти і витирати кути арештів і кріміналів. Вони бороли ся за нашу спільну справу, і ми не могли глядїти байдужно на їх недолю. За них поплачено кошти судові і наложені кари.

Кромі сего вісїмнайцятьох найлїпших наших борців за сей хлїб наш насущний пересиділо кілька місяців в тюрмі та ледви послїдними днями вдало ся нам кількох з них видістати на волю. І щоб ратувати запроторених наших найлїпших товаришів — пішли всї гроші, які наспіли на руки комітету по скінченю дійсного страйку.

Кромі сих ще майже десять наших товаришів з браку подрібних фондів на оборону сидить у тюрмі а „комітет. оборони“, по вичерпаню всїх своїх фондів ще раз звертає ся сею дорогою о жертви, кличучи заразом:

Робітники! Дійсна борба навчила нас цїнити ваґу орґанїзації. Найтяжша борба, яку робітник звів тут з капіталїзмом принесла нам побіду лишень тому, що ми відложили усї особисті інтереси на бік та станули під одним стягом, згідні, дужі, непобідимі.

Робітники-Українцї! Орґанізуйте ся! Се є одинока і єдина путь, яка веде до побіди.

Йосиф Рейда
предсїдатель юнії: Industrial Workers of the World (Loc. 296).

Протокол з річн. засідання Гол. Уряду Р. Н. С.

(Продовженє із 1-ої стор.)

сягле лікарське сьвідоцтво леґалїзоване через Австро-угорського конзуля.

Просьбу Р. М. Клюбу Поступового з Jersey City, N, J. о увільнинє новоприступаючих членів від плаченя за книжочку місячних вкладок, по причинї що Клюб сам дав надруковати подібні свої приватні книжочки, неувзгляднено.

Ухвалено, що посмертне по б. п. Антонї Гавранї з McKeesport, Pa. має виплатити ся правним спадкоємцям жінки покійного, позаяк він перед смертію установив свою жінку ґенеральним спадкоємцем. Гол. Еґзекутивний комітет Р. Н. Союза не міг виплатити посмертного після ухвали X-тої Голов. Конвенції задля тої причини, що ся ухвала не була згідна з тутешними правами.

Ухвалено, що посмертна запомога по бл. п. Стефанї Пласконь з Franklin Furnace, N. J. має бути виплачена так, як він розпорядив на декляраціі, або змінї спадкоємців.

Ухвалено, щоб справа Михаїла Симка, котрий неправно домагає ся запомоги по смерти своєї жінки, була судово полагоджена.

Ухвалено, що Головний Предсїдатель Р. Н. Союза має вступити по дорозї — вертаючи з Chicago, — до Detroit, Mich., і мирним способом полагодити справу посмертного, по бл. п. Николаю Олійник. (Місцевий тамошний уряд, через незнанє прав і без злого наміру, підписав і виміняв чек призначений як посмертна запомога).

Просьбу п. Цебрика о винагороду за з'орґанїзованє нового Відділу до Р. Н. Союза в Lopez, Pa., не увзглядняено тому, що п. Цебрик орґанїзуючи сей Відділ, не брав від членів нїякого вступного.

Ухвалено, що наколи Урядник чи то Р. Н. Союза, чи то „Свободи", попаде в процес по тій причинї, що боров ся і писав в справі загального добра нашого народа, тоді орзанїзація Р. Н. С. стає в його оборонї і поносить кошти судові; єслиби однак Урядник попав в колїзію з законами через се, що писав з особистої ненависти, тоді такий Урядник має боронити ся сам особисто за свої власні гроші.

Ухвалено, що єслиби справа з Арсенієм розпочала ся на ново, тогди Р. Н. Союз як орґанїзація боронить Заряд „Свободи" так морально як і матеріяльно.

Ухвалено, що делеґація, вибрана на засіданю Контролї і Голов. Еґзекутивного Комітету, має їхати до Апостольського Делеґата в Вашинґтонї, на днях 12 або 14 падолиста сего року, після того, який день на се назначить о. М. Балог в порозуміню ся з Апостольським Делеґатом.

Наступила дискусія над статею, яка появила ся свого часу в „Американск-ім Русск-ім Вѣстник-у", а яка не повинно очерноювла Головних Урядників Р. Н. Союза. На внесенє пп. Ґели, Т. Лабовського і о. Понятишина ухвалено, що Р. Н. Союз має завізвати видавців „Ам. Руского Вѣстника" перед суд за безпідставне очерненє.

Справу п. І. Скакандія порішено в сей спосіб, що він, єсли хоче бути членом Р. Н. Союза, має вирівнати весь довг до Бр. Пресьв. Тройцї в Whiting, Ind., протягом 30 днів; в противнім разї має бути вичеркнений з членів Р. Н. Союза.

Ухвалено жертвувати на церков сьв. о. Николая в Chicago, Ill., $50.00 з каси Р. Н. Союза.

Ухвалено Духовному Отцю Р. Н. Союза $20.00 за відправленє Соборної Служби Божої і Панахиди перед засіданем Головного уряду.

Дириґентови хору, п. І. Костюкови ухвалено $5.00 за його труд в часї служби Божої.

Ухвалено, що має ся жадати лікарського сьвідоцтва від приступаючих членів, так, як приписує статут Р. Н. Союза.

Позаяк всі предложені справи зістали полагоджені, тому на внесенє п. Ядловського перечитано всї надіслані телеґрами і листи а відтак замкнено Річне Засіданє молитвою „Достойно Єсть".

Увага: Просьба д. Куколя, представителя Славянського Еміґраційного Дому не зістала полагоджена тому, бо просьба надійшла доперва по замкненю Засїданя, коли вже більша часть Урядників роз'їхала ся. *)

*) На сим скінчила ся офіціяльна сторона Засїданя. Про „неофіціяльну" в слїдуючім чеслї.

Т. Лабовський
рекорд. секр. „Р. Н. Союза".

Позір!

Русини з Рогатинського повіту:

Дня 7. Падолиста відбуло ся віче, чи радше сходини Русинів з Рогатинського повіту, замешкалих в Пітсбургу і околици. На тих сходинах вибрано комітет, який має занятись збиранєм датків на приватну руську ґімназію в Рогатині. До комітету входять о. М. Стефанович, Петро Бекиш 2225 Tustin str., Гриць Вардюк з Пітсбурга, Михайло Крук 460 8Ave., W. Homestead, Дмитро Серветник, Дмитро Кондраціішин, Стах Процьків, Микола Залепка всї з Homestead.

Обовязком кождого Русина, деб він не замешкав, тепер прилучити ся до сего комітету і старати ся помочи нашим патріотам до здійсненя великого їх діла. Гроші посилайте на адресу Михайла Крук, касієра. Імена Ваші і датки будуть поміщені в часописях нашого рідного краю, а гроші висилаємо сейчас до комітету ґімназіяльного в Рогатині. Відозвіть ся і посилайте гроші.

За комітет
о. М. Стефанович

НОВИНКИ

КАЛЕНДАР.

Падолист.

18	Ч	Галактіона м.
19	П	Павла еп. Кл.
20	С	Єронима, Лаз.
21	Н	25. Мих. Арх.
22	П	Онисифора
23	В	Ераста, Ореста
24	С	Міни, Викт.

— З українського парляментарного клюбу. Український клюб рішив ся не приняти буковинських послів до свого складу, закидаючи їм попиранє правительства. З того приводу голова клюбу посол Романчук, який бажав поновної злуки галицьких і буковинських укр. послів, зреzиґнував зі свойого становиска. Його місце заняв посол Цеглинський.

— Коло побережа австралійського збили ся два пасажирські пароходи, з яких один „La Seyne" пішов під воду. Більше 100 пасажирів, між ними і капітан втопило ся. Ратунок був тим більше утруднений, що на потапаючих кинула ся цїла хмара рекінів, які нещасних на очах пожирали.

— В столици Арґентини, Буєнос Айрес якийсь незнаний чоловік кинув бомбу під повозку поліційного шефа. Бомба розірвала його на дрібні куски. Злочинець по сповненю атентату добув револьвера і застрілив ся.

— Як доносять з Філядельфії, 14-го с. м. відбув ся там мітинґ орґанїзації Central Labor Union, та почнено приготовлення проклямувати в цілій Америці двотижневий страйк почавши від дня, коли засудженого за нехтованє суду Гомперса візвуть до відбуття кари. Відповідні відозви і резолюції розіслано до усіх юній.

— Перший раз в історії Злучених держав засуджено за лінч. Іменно 4-ох мешканців з Memphis, Tenn. які минувшого року злінчували нїгра та шериф, який не перешкодив їм в сім варварстві дістали по 90 днів а решта по 60 днів вязниці. Присуд видав найвисший трибунал в Вашинґтонї.

— Нюйорська поліція сими днями переловила цілу банду фальшівників гроший, самих Італійців. Вони підроблювали 2 і 5 долярові банкноти, а фабрика находила ся в Італії. Пачки з підробленими грішми висилали тут декляруючи їх як макаронї або оливки з тим вирахованєм, що тутешні цлові урядники не станутьпереглядати кожду пачку з осібна. Фалшівники натягали головно своїх сьвіжо прибувших з Европи краянів.

— Минувшого тижня остров Ямайку навістив оркан получений з землетрусом. Місто Port de Paix на північнім побережу острова лежить в руїнах. Місто Gonaives оркан зм'в комплєтно з лиця землї. Діло знищеня доконав землетрус та вилив моря, яке филею високою в чоловіка пірвало усе у глиб, що ощадив землетрус і оркан. На цїлій величезній просторони лежать трупи, усюди загибіль, знищенє, смерть. Усяка комунїкація з серединою острова є перервана в наслїдок страшної зливи, яка від чотирох днів лютує. Усї дороги стали неможливі до комунїкації, а усуванє ся землї позмінювало цілі околиці. Усюди потворили ся величезні озера, по яких мутні хвилї котять повиривані пнї дерев, хати, трупи звірять та людий. Між населенєм острова страшний голод та обавляють ся загально вибуху епідемічних пошестий.

— Медичні експерти ломлять собі голови в Richmond, Va. над загадкою, якою є не лиш для них, але взагалї для цілої лікарської науки 19-лїтний молодець, Anbrey Wilson. Він є цілковито здоровий, лиш його очи мають сю особенність, що він ними бачить знаменито в ночи, але за се в день нічого не бачить. І тому в день сей хлопець спить а за се серед найтемнїйшої ночи виїжджає на прогульку на ровері та йде собі в ліс на польованє. Тут серед ночи поміж галузєм він добачує навіть найдрібнїйшу птицю. Лікарі сего дива не вміють витовкувати та взагалї є се перший случай того рода в історії людства.

— Просьвіта між угорськими Русинами. До поборюваня безграмотности між нашими братами Русинами на Угорщинї взяв ся руський епископ о. Юлїян Фірцак з Унґвару. Еп. Юлїян видав до духовеньства мукачівської епархії пастирський лист, в якім горячо взиває до закладаня курсів науки письма для дорослих. Сими курсами мають заняти ся церковні громади. Де нема церковної школи, там буде наука відбувати ся в читальнї або в приватнім домі. Управителями курсів мають бути сьвященики, учителї церковних шкіл або дяки. Наука буде відбувати ся в таких порах року, коли нема роботи в поли, тричи в тижнї. Хто одного року научить ся читати і писати по руськи, може на другий рік вписати ся на висший курс, де будуть учити історії, господарства та мадярського язика. Винагорода для учителя з церковної каси має виносити найменше 2 К від ученика. — Справа курсів для неписьменних між угорськими Русинами є як раз на часї, бо новий виборчий закон, до якого вкінцї мусить прийти на Угорщинї, може відобрати право голосованя всїм неписьменним.

— Колтуни з міської ради Львова на однім із послїдних своїх тайних засїдань ухвалили не принимати робітників Українців до служби в львівськім маґістратї і при елєктричнім трамваю. На вічну ганьбу нотуємо, що внескодавцем сього безличного в свій шовіністичній заїлости виплоду колтунсько-вшехпольського мозку був д-р Здїслав Прухницький, а рада внесенє се приняла. Дійсно безличність польських заволоків на нашій земли переходить уже всякі границї.

— „Zywot człowieka" в москвофільським народї „uczciwego". Книга під сим заголовком, яка принесла-б „житіє" москвофільського сьвятого Дудикевича, розказала-б про всї його діла та описала-б цїле богацтво й непорочність його чеснот, ще — на жаль — не написана. Щастє, що бодай матеріяли збирають ся. Вже частина зібрана й надрукована, а решта жде опублїкованя. Буде можна зложити цїлий корпус тих матеріялів, присьвятити їм спеціяльний архив. А наукова користь із тих публїкаций — говоримо се серіозно — буде чимала. Будучий історик Галичини, її полїтичного житя, її громадської, товариської, особистої культури, її моралї, знайде приписаню глави „про москвофільство на кінци XIX і початок XX столїтя" неоцїнені „людські документи" в тих причинках до житєпису Дудикевича, що їх приносить о. Давидяк, друкуючи кореспонденцію в справах Дудикевича й свої поясненя до неї. З тих документів побачить історик, яких т р е б а було в москвофільських низинах особистих і громадянських кваліфікаций, щоб придбати собі славу „Богом посланного", „вождa" і „спасителя" сьв. Руси. — Нову низку таких документів приносить о. Давидяк в останнім числї Галичанина. Документи ті, се листи й виїмки з листів Дудикевича, коломийської „Самопомощи" і д-ра Льва Алексевича. Їх зміст: сконстатованє правдивости закидів о. Давидяка проти господарки Дудикевича в грошевих справах. Як відомо, проти Дудикевича виринули дуже підозрілі чутки про його „управу" квотою 30.000 корон (спадок по бл. п. Тиховичу). про „неправильности" в коломийській „Самопомощ-и", де він як директор один раз за одним без відома управляючої ради брав із каси високі позички, про ратованє Дудикевича з небезпечного положеня Алексевичем, Лїсковацьким, Проскурницьким і Малецьким. Приклонники Дудикевича злаяли о. Давидяка послїдними словами за піднесенє тих закидів, заперечили їх всїх разом і кождий з'осібна та ухвалили, що Дудикевич — уважайте! — нездібний до таких нікчемних річий, які йому закинули вороги. У відповідь на те о. Давидяк пізвав тих, що його лаяли, перед ц. к. суд, а тим, що мали чоло перечити правдї, кинув в очі згадані висше документи. Шкода, що недостача місця не позваляє нам подати їх тут у цїлости; коли-ж вони такі „урядово" короткі, що переказуванє їх змісту мусїло-б випти довше від них самих, то мусимо вдоволитись тільки занотованєм їх тут та зверненєм уваги наших читачів на се, що той якого „Поступъ" величає найбільшим патріотом є звичайний злодій публичного гроша. За такого оголосили його власні партійні товариші.

ОГОЛОШЕНЄ

В недїлю дня 21-го Новембра с. р. обходити-ме Руска Громада Церковна при Chestnut str.

YONKERS, N. Y.

не тільки х р а м о в и й п р а з н и к свого Патрона сьв. Арх. Михаїла, але і д е с я т ь л ї т н и й ю в и л е й заснованя парохії. На тоє так радісне Сьвято зволять ласкаво прибути до Yonkers і Наш Архиєрей, Іх Преосьвященьство: Сотер, а то дня 20-го с. м. в суботу, о год. 4. по полудни.

Подаючи се до відома всїм дookресним Сусїдам, маємо честь запросити Вас, Чесні Братя і Сестри, Русини Греко-кат. до ласкавої участи в згаданім торжестві. Комітет парохіяльний.

Церкви сьв. Арх. Михаїла в Yonkers, N. Y.

Порядок Богослужень:

Субота: год. 7-а велика Вечірня з Літією і Наука; Акафист, Мированє.

Недїля: год. 8. рано: Утреня і слуханє сьв. сповіди. Год. 9. рано: 1-а Служба Божа і сьв. сповід. Год. 10. рано: Архиєрейска Сл. Б. і проповідь.

Обхід і благословеніє Найсьв. Дарами.

Панахида за всїх усопших Парохіян і Членів Брацтва імени сьв. Арх. Михаїла.

СПРАВИ „СОЮЗА“.

Покровитель і почетний член Р. Н. Союза.

Їх Преосьвященство Стефан Сотер Ортинський, перший руський епископ в Америці.

Головний Уряд „Р. Н. С." на роки 1908—1910.

Духовний управитель:
о. Михайло Балоґ, 712 Carson Str. S. S. Pittsburg, Pa.

Предсідатель:
Дмитро Капітула, McAdoo, Pa.

Місто-предсідателька:
Марія Черемшак, Trenton, N. J.

Місто-предсідатель:
Федор Ґут Кульчицький, Pittsburg, Pa.

Касієр:
Алексій Шаршонь, 524 Pine & Franklin St., Shamokin, Pa.

Секретар фінансовий:
Семен Ядловський, Box 76, Jersey City, N. J.

Секретар рекордовий:
Теодозий Лабовський, Box 76, Jersey City, N. J.

Радні:
Михайло Бєля, Holyoke, Mass.
Петро Ярема, New York, N. Y.
Іван Ґлова, Shamokin, Pa.
Андр. Стефанович, Pittsburg, Pa.
Алексій Горбаль, Derby, Conn.
Михайло Чеґін, Cleveland, O.

Контрольна Комісія:
о. Д. Добротвор, 25 Chestnut St. Yonkers, N. Y.
Василь Гришко, Scranton, Pa.
Михайло Бабій, 816 N. Franklin St., Philadelphia. Pa.

Директор друкарні:
о. П. Понятишин, 411 Washington Ave., Elizabeth, N. J.

Редактор:
Антін Цурковський 184 Hudson Str., New York, N. Y.

Менаджер друкарні:
К. Кирчів, 184 Hudson Str., New York, N. Y.

Головний орґанізатор:
Мих. Бєля, 56 Hamilton Str., Holyoke Mass.

Головна Канцелярія Р. Н. Союза знаходить ся під числом 123 Sussex St., Jersey City, N. J.

Вступайте до Союза!

„Руский Народний Союз" — Принимая членів до 45 літ житя.

Вступне після літ.

СОЮЗ ПЛАТИТЬ:

В разі смерти члена кляси „А" (ціле посмертне) $1000.00.
В разі смерти члена кляси „Б" половину посмертного $500.00
Посмертне за жінку або мужа члена кляси „А" 400.00 дол.
Посмертне за жінку або мужа члена кляси „Б" 200.00 дол.
Посмертне за діти від 15.00 до $300.00.
В разі утрати: а) обох очий, ніг або рук $1000.00,
б) одної руки, ноги або ока $200.00.
Єсли отець родини в шпитали божевільних, Союз платить що року родині $150.00.

Хто хоче вступити до Союза, мусить вписатись також до братства, яке належить до Союза.

ДЛЯ П. П. СЕКРЕТАРІВ Р. Н. СОЮЗА.

Повідомляю раз на все, що всі гроші належні до каси Р. Н. Союза, посилає ся так: на money order-ах або чеках виписує ся імя Alex Sharshon, Shamokin, Pa. Дальше так записаний money-order або чек не посилає ся до Голов. Касієра, але враз з виказами до Голов. Секретаря. Головний Секрета опісля відсилає їх до Голов. Касієра.

С. Ядловский,
Голов. Секретар.

Ч. 1094 КВІТ $400.00
на чотириста долярів, котрі п. Осиф Риджанич отримав як посмертну запомогу по женї Катерині з Головної Каси Руского Народного Союза в Америці.

Terryville, Conn. 28. жов. 1909
Осиф Риджанич.

Сьвідки:
Филип Лиґа,
Максим Вавриняк.

Від місцевого Уряду Руского Народного Союза в Америці. Відділ (число) 54.
Михаїл Бобик предс.,
Юрій Ціхонь секр.

Ч. 1028 КВІТ $379.80
на триста сімдесять девять долярів 80 центів, котрі п. Николай і Анна Шевчик, родичі отримали як посмертну запомогу по Михайлї Шевчик з Головної Каси Руского Народн го Союза в Америці.

Пядиках 10|25 1909.
Никола і Анна Шевчик.

Сьвідки:
Вас. Семенюк нач. громад.,
Іван Березовский.

Від Уряду Громадського в Пядиках.

Ч. 1088 КВІТ $100.00
на сто долярів, котрі місц. уряд брат. сьв. Івана Хрестителя від. 226. отримав за похор. кошта з посмертної запомоги по Матвію Стофик з Головної Каси Руского Народного Союза в Америці.

E. Hammond, Ind. 26. окт. 1909.
Володислав Сємаш.

Сьвідки:
J. V. Stodola,
Іван Пап.

Від місцевого Уряду Руского Народного Союза в Америці. Відділ число 67.
Гр. Павук предс.,
Ст. Когутанич секр.

Рух
в відділах Р. Н. Союза.

SCRANTON, PA. бр. сьв. Володимира, від. 162. Р. Н. Союза подає до відомости, що мітинґ відбуде ся дня 21. листопада 1909 в церковній гали зараз по Службі Божій. Кождий член обовязаний на сей мітинґ явити ся і свої залеглі довги вирівнати. На місячнім мітинґу з дня 17-го жовт. 1909. запала слідуюча ухвала: „котрий член не явить ся на мітинґ, заплатить 25 ц. кари.
Іван Боґуцкий секр.

TERRYVILLE CONN. бр. сьв. Арх. Михаїла, від. 54 подає до загального відома, що буде принимати нових членів без вступного до братства, а до Р. Н. Союза після статутів в місяци жовтни і листопаді. Просимо всіх братів Русинів з Тервил прийти на ті два мітинґи і приступити як найчисленнійше в члени.
М. Бобик прд.,
Ф. Лиґа кас.,
Юрий Ціхонь секр.

ELIZABETHPORT, N. J. бр. сьв. Арх. Мих. від. 142 подає до загального відома, що в місяцях падолисті і грудню буде принимати ся нових членів до братства без вступного.
С. Байтал секр.

TRENTON, N. J. від. 245. бр. сьв. Ап. Петра і Павла подає до відомости що мітинґи відбувають ся в 3-ту неділю по першім в Ганчак гали під ч. 1893 Broad str. Піврічний мітинґ відбуде ся 21-го листопада о годині 2-ій по полудни. Всі члени мають явити ся. Неявивший ся член підлягає карі 50 цт. урядник 1 дол.
П. Черкас предс.,
П. Бірґан кас.,
Г. Собко секр.

BUTLER, PA. бр. сьв. Арх. Мих. від. 67. подає до відомости, що дня 21-го новембра відбуде ся річний мітинґ. Початок о 1-ій год. по полудни в гали під церквою, Пірс стріт в Бутлер, Па Справоздане касове і вибір нового уряду. Кождий член безуслівно мусить явити ся і вирівнати свої залеглости, бо в противнім разі зістане виключений з братства і Р. Н. Союза. Неявивший ся член на річний мітинґ заплатить 50 цт. а урядник 1 дол. кари. Нових членів в місяцю Новембрі буде принимати ся без вступного.
Ґрґ. Павук предс.,
Іван Бунґар кас.,
Стеф. Когутанич секр.

NORTHAMPTON, PA. брат. Успенія Пресьв. Богор., від. Р. Н. С. 33 подає до відома, що річний мітинґ відбуде ся 28 падолиста; кождий член мусить явити ся, неявивший ся буде караний після статутів. **На тім мітинґу** буде вибирати ся нових урядників.
Теодор Федько предс.,
Михаїл Чепеляк кас.,
Тарас Кокоцкий секр.

KINGSTON, PA. бр. сьв. Арх. Михаїла, від. 208. подає до відома всім своїм членам, що дня 21-го с. м. відбуде ся посьвячене прапора, патрона братства. Кождий член під карою 1 дол. мусить явити ся в означений день о год. 8-ій з раня до церкви та принести зі собою 50 цт. Рівнож звертає ся увагу членів, щоби точно придержували ся статутів Р. Н. Союза, тому мусять точно платити всї свої належитости бо в противнім разі зістане виключений.
М. Манкович секр.

McKEES ROCKS, PA. бр. сьв. Ап. П. і П. від. 146 Р. Н. Союза подає до загальної відомости всім своїм членам, що річний мітинґ відбуде ся дня 21. падолиста с. р. На той мітинґ має явиstr. Пів річний мітинґ відбуде ся всї свої належитости, бо в противнім разі буде виключений з брацтва і Р. Н. Союза.
Ст. Блажовский предс.,
Іван Фаль секр.,
Ю. Шорек кас.

HOLYOKE, MASS. бр. сьв. Ів. Хрест. від. 52 взиває всіх своїх членів, щоби кождий вирівнав свої залеглости на слідуючім мітинґу т. є. 21 Nov. бо в противнім разі буде виключений з Братства і Р. Н. Союза.

Член хотяйби з найменьчим довгом не буде мав права до голосованя при виборі нового братського уряду на річнім засіданю, котре відбуде ся на дни 5. Децембра с. р.
Григ. Гр. Приступа секр.

ST. LOUIS, MO. бр. сьв. Ар. Михаїла, від. 14. повідомляє всіх членів, що в неділю, 21. Новембра буде братство обходити празник свого патрона. Кождий член має явити ся в церковній галї о пів до десятої рано з відзнакою братскою. Котрий не появить ся а не занятий буде в роботі, або яким важним інтересом, то без жадної вимови заплатить 50-цент. кари. Так само заплатить кару той член, котрий не принесе з собою відзнаку або прийде за пізно. По Службі Божій відбуде ся мітинґ на якім буде принимати ся нових членів до братства без вступного, а до „Союза" після статутів.
Ал. Валевский пр.,
Мих. Ридзик кас.,
Григ. Копча секр.

NEW YORK, N. Y. Тов. „Просьвіта", від. 204 Р. Н. С. подає до відомости своїм членам, що дня 20. листопада відбуде ся місячний мітинґ точно о год. 8. вечером в гали 46 Ave. B. Кождий член безуслівно мусить явити ся і вирівнати свої залеглости, бо в противнім разі зістане виключений з товариства і Р. Н. Союза. Неявивший ся член заплатить кару після статута. Нових членів в місяцю листопаді буде принимати ся без вступного а до Р. Н. Союза після статута.
О. Шеремета секр.

TAYLOR, PA. бр. сьв. О. Ник. від. 92. подає до загальної відомости, що буде принимати нових членів до брат. без вступного в місяцю Листопаді і Грудню. Мітинґи відбувають ся дня 21. Листопада і 19 Грудня в гали Jones Hale Grow st.
Й. Сенюк секр.

NORTHAMPTON, PA. подає ся до відомости всім членкиням Сестрицтва Непор. Зачатія Пр. Діви від. 252. Р. Н. Союза в Northampton, Pa., що після § 137 статута відбудуть ся вибори місцевого уряду на рік 1910 дня 5. грудня 1909 в церковній гали.

Неявивша ся членкиня заплатить кари 50 ц. а урядничи по 1 дол.
Мелянія Кравчишин предс.,
Анна Сеник секр.

ДРІБНІ ОГОЛОШЕНЯ

як пошукованя знакомих, оголошеня балів, представлень, сходин і т. п. друкуємо в „Свободі" по цінї одного цента від слова за оден раз. Гроші треба присилати наперед.

ВЕЛИКИЙ БАЛЬ

відбуде ся 20-го с. м. заходом бр. сьв. Ів. Хрестителя, від. 18 Р. Н. Союза в Concordia Hall, (3-rd str.) Seymour, Conn. Початок о 5-ій годині з вечера. Вступ 25 ц. від особи. На бали буде принимати ся нових членів до Бр. і Р Н. Союза від 16 до 25 літ без вступного, а від 25—35 за половину вступного. За забаву ручить
Балевий Комітет.

БАЛЬ
В PERTH AMBOY, N. J.

Дня 23. Нов. с. р. в вівторок відбуде ся Бaль парохіяльний на дохід галицької Церкви Успенія Пр. Д. Марії. Перед балем місцевий кружок драматичний відограє веселе представлене театральне:

„МУЖИКИ АРИСТОКРАТИ".

Галя п. Нікодима ч. 756 State st. Початок о г. 7.30 веч. точно. Приходіть Братя Русини так місцеві як і замісцеві, а перед надходячим постом забавите ся знаменито а на представленю усьмієте ся до волї.

Всіх щиро-сердечно запрашає
Комітет церковний.

ПЕРШИЙ ВЕЛИКИЙ БАЛЬ

устроює Комітет шкільний на дохід Руської школи на горі міста в Ню Йорку в суботу, дня 20. листопада 1909, в Гали п. Мигалика, число 1341 межи 71 а 72 ул. в НЮ ЙОРКУ.

Початок о годині 7-ій вечером. Вступ від особи 25 центів з гетчеком.

На сей баль запрошує ся всіх чесних Русинів так з Ню Йорку як і околиці тим більше, що сей баль не буде ані на дохід братства, ані ніяких людей визискувачів, але на добре діло, на школу.

Бара своя тож і буде ся при чім забавити.
Комітет.

ВЕЛИКИЙ БАЛЬ ВРАЗ З ПРЕДСТАВЛЕНЄМ

уряджує братство сьв. Арх. Михаїла, від. 209 Р. Н. Союза дня 22-го листопада с. р. в гали п. Кіша в Carteret, N. J. Початок о год. 6-ій вечером. Вступ: мущина 25 цнт., дівчата даром. Запрашає усіх як найсердечнїйше
Комітет.

ВЕЛИКИЙ ПАРОХІЯЛЬНИЙ БАЛЬ

відбуде ся 25-го Новембра в McKEESPORT, PA. в німецькій гали (German Militar Hall) при White Str. на дохід гр. кат. церкви сьв. Ів. Крестителя. Музика знаменита, буфет добірний. Вступ: мущини або пара: муж і жена 50 цнт., женщини самотні 25 цнт. Початок точно о 7-ій год. вечером. Забава потреває до раня. Запрашає ся всіх Русинів місцевих і з доокoличних плейсів. Перед запустами добра нагода забавитись.
Комітет.

ВЕЛИКИЙ БАЛЬ

устроює брат. сьв. Фльора і Лавра в ПІТСБУРҐУ в Гали „Просьвіти" на 7-ій улици дня 25. Новембра в четвер на Thanksgiving Day. Початок о 4-ій годині пополудни. Вступ від пари 50 центів, сама жена 25 цт.

Запрашаємо всіх чесних Русинів.

Рада Братства:
Теод. Ґут, пр.
Дашинець, кас.
П. Кульчицкий, с.

ДРУГИЙ ВЕЛИКИЙ БАЛЬ

устроює Братство сьв. Арх. Мих. від. 142 в суботу. дня 27-го падолиста 1909 р. в гали д. Й. Чурчака (J. Ciurczak) на розі South Park & Front Str., Elizabethport, N. J.

Початок о год. 4-ій пополудни. Музика знаменита. Вступ для мущин 25 цт., для женщин безплатно. Всїх сердечно запрошує
Комітет.

ВЕЛИКИЙ ПАРОХІЯЛЬНИЙ БАЛЬ

на дохід руської гр. кат. церкви сьв. Ап. Петра і П. в JERSEY CITY, N. J. відбуде ся на Thanksgiving Day дня 25. листопада в Elks Assembly Hall, 188 Grand Str. Початок о год. 2-ій з полудня. Грати буде славна руська оркестра.

О добрі напитки і сьвіжі перекуски постарає ся бальовий комітет.

Незабувайте, що се буде послїдний день мясниць перед наближаючим ся постом.

Вступ 25 цнт.

Всїх Русинів і Русинок з Джерзі Сіти і околиці запрашає усердно
Комітет.

ВЕЛИКИЙ БАЛЬ З ПРЕДСТАВЛЕНЄМ

уряджує братство сьв. Володимира від. Р. Н. С. 162 в Scranton, Pa. дня 25-го падолиста с. р. (на Thanksgiving Day) в Мюзик гали 213 Lackawanna Avenue., Scranton, Pa.

Початок балю о год. 12-ій в полудне. Вечером відограють члени „Читальні ім. Мир. Січиньского" театральну штуку

„ІЦКО СВАТ".

Початок представленя о год. 8-ій вечером. — Вступ на баль і представленє 50, 35 і 25 цт.

Просить ся Русинів Скрентоньских і з околиці о чисденну участь.
Комітет.

ВЖЕ Є ТУТ
Календар на рік 1910

Календар Загальний з многими образками в твердій оправі	90 ц.
Календар Місіонара	30 ц.
Календар підручний	10 ц.

Замовляйте у:
Ruthenian Book Store,
439 N. 6-th Ave.
Scranton, Pa.

ОГОЛОШЕНЄ.

Потрібно сейчас дякоучителя: Вимагає ся від него:
1) Точного знаня сьпіву церковного і уставу. 2) Заложеня хору і провадженя школи вечірні в руськім язиці. Платня $35.00 помешканє і доходи. Кандидати на сесю посаду нахаплють просьбу поперту документами, (сьвідоцтвами) при долученю марки почтової на відповідь.

Голоситись на адресу:
Rev. V. S. Hryvnak,
Box 182, Ramey, Pa.

КОНКУРС.

Руська гр. католицька Церков в Troy, N. Y. потребує сейчас дякоучителя. О ту посаду можуть старати ся лише ті кандидати, котрі суть добре обізнані з провадженєм хору церковного і сьвітського. Рівнож вимагає ся точного знаня ірмольоґійного сьпіву. Пенсія (на разі) $35.00 і доходи, як також осібне винагороджене за провадженє школи неграмотних. Зголошувати ся на адресу:

Greek Catholic Church Office,
442 2-nd str.,
Troy, N. Y.

ДЯКО-УЧИТЕЛЬ

знаючий провадити школу дітей, хор і розуміючий ся на дяківстві пошукує місця. Обійме посаду від нового року. Ласкаві зголошеня просить ся слати на адресу:

Peter Kiryluk,
439 N. 6-th str., Scranton, Pa.

ТОВАРИШКИ ЖИТЯ

дівчини в віцї від 17 до 19 літ, обряду гр. като., письменної пошукує 24 літний молодець родом з марамарошської столиці, маючий ускладаних 600 дол. Писати залучаючи фотоґрафію до:

John Debetka,
Box 140,
Epton, Pa.

ВІД ДИРЕКЦІЇ „РИЗНИЦІ" В SHENANDOAH, PA.

В Шенандоа, Па. заложено при церкві сьв. Михаїла велику торговлю церковними річами під назвою

„РИЗНИЦЯ".

„Ризниця" містить ся в старій церкві на W. Centre St., а побіч готових річей, як фелонів, евангелій, стихарів, чаш і т. д. буде також робітня на замовленє; також ріжнородне сьвітло церковне на складі.

Просимо в кождім случаю удавати ся до „Ризниці" в Shenandoah, Pa. Цінники вишлемо до всіх парохій в короткім часі.

Адреса:
„Ryznycia"
114 Chestnut Str.,
Shenandoah, Pa.
37—

ПОТРІБНО СЕЙЧАС

старшої жінки до веденя дому сьвященника. Зголошеня приймає редакція „Свободи."

РУСИНИ! Спомагайте своїх Русинів. — Посилайте гроші до краю, купуйте шифкарти в Руській спілцї RUTHENIAN EXCHANGE CO., 184 HUDSON STR., NEW YORK. Удавайтесь також до неї в справах ґрунтових і військових, котрі ся Спілка точно виконує.

1910 КАЛЕНДАРІ 1910

Загальний великий в пересилкою 90 цт.
Всі руські календарі вамавляйте в
Knyharni Nowostyj, Box 21 S. Pittsburg, Pa.

„Гайдамаки“
місячник

Передплата на рік 1.00 доляр.
В Австрії і Росії „ 1.50. доляра.
Адреса: „Haydamaka“
639 East 11 Street.
New-York N. Y.

Такого еще не бувало!

небавом вийде з друку

Календар-Провідник
на рік 1910

після нового стилю

Ціна в гарній оправі 35 цнт.

Аґентам і книгарням опуст.

Замовляйте завчасу!

Eugene Hwozdyk
705 Mint Alley.
S. S. Pittsburg, Pa.

Що Ви читаете?

Найкрасше з'ужиткуєте свої вільні від праці години, коли будете читати

Популярно-наукові книжки

Час — то гроші; знаття — то сила!

КУПУЙТЕ! ЧИТАЙТЕ!

Про Сьвіт Божий, астрономія 365 обр.	35 ц.
Про Небо, 2 части	35 ц.
Про Автономію України	20 ц.
Начерк Іст. Українськ. Літератури	80 ц.
Чернигівка — Бувальщина 228 стор.	50 ц.
Петро Сагайдачний	25 ц.
Перекази Старинного Сьвіта	20 ц.
Про Канаду — яка се вемля і люди	10 ц.
Праця та Капітал	10 ц.
Про укр. Козаків, Татар та Турків	10 ц.
Кайдашева Сїмія	30 ц.
Сара Кру	15 ц.
Захар Беркут	75 ц.
Лис Микита	50 ц.
Завeруха, в 2-х частях	40 ц.
Тисяч й одна ніч, арабські казки, 3 части	2 дол. 25 ц.
Український Декляматор: Досьвітні Огні — Поезії і проза	1 дол. 50 ц.
Пісні про Канаду і Австрію	40 ц.
Домашний Писар — взори листів руських і анґлійських	35 ц.
Учебник анґлійської мови з граматикою і словарем, 380 сторін великого формату	1 дол. 50 ц.
Історія Літератури в гарн. оправі	2 дол.

Пишіть ще днесь за нашим загальним катальоґом. Маємо найбільший склад найдешевших книжок в Америці.

Цінник посилаємо даром.

RUSKA KNYHARNIA
435 Selkirk Ave, Winnipeg, Man., Canada

ГАНЯК, Руський фотоґраф

Виконує фотоґрафії в ріжних красках і портрети олійними фарбами. Побільшує на великі образи і малює по дешевій ціні.

Haniak Studio of Photography
613 Carson Str.
S. S. Pittsburg, Pa.

Читайте!!

Братства потребуючі відзнаків, фан, печаток і т. д. парохії потребуючі річий, як фелон, ризи, плащаниці і т. д. зволять писати на адресу:

P. V. TKACZ,
353 E. 72d Str., NEW YORK, N. Y.

Плащаниці продаємо від 9.00 дол. і висше.

Олійні образи, мальовані на полотні в ціні 7.00 дол. і висше. 45—46

Руський лїкар зі старого краю

Др. М. Висоцкий

Спеціяліст в мужеських, жіночих і дїточих недугах.

Години урядові: 8—9 рано, 1—2 по пол., 6—8 з вечера.

Office 142 Ferry Str.,
2 NEWARK, N. J.
ГОВОРИТЬ ПО РУСЬКИ!

Накладом „СВОБОДИ“ вийшли

Папері листові

окрашені гарними вінетами і портретами наших руских ґеніїв — Продає друкарня „Свободи“ по ціні 50 цнт. за 25 штук.

SVOBODA,
184 Hudson st., New York.

Книжки

які можна дістати всклад і книжок „Свободи“:

	цнт.
Америка	15
Ангел та пустельник і т. і.	15
Борба кляс і чому робітники орґанізують ся	15
В Старім і Новім краю	25
Гріхи міліонерів і т. п. С. 7	15
Дещо з історії православної місії в Америці	10
Дещо про зьвірята	30
Дві левади і т. п. С. 5	15
Дорога любови, то Божа дорога, С. 6	15
Еміґрант	15
Жовнір	10
Журавлі	10
Жите, зарібки, орґанізації і т. п. в Спол. Державах	15
Земельне питане	15
Зуб за зуб	10
Історія Руси з образками	10
Капітал і праця	15
Книжка рахункова	50
Казка про Жидів	15
Многострадальний народ, огляд історії українського народу	20
Наверений Грішник	20
Народний рух австро-угорських Русинів	15
Новий Завіт	$2
Образки і загадки	10
Оповіданя	15
Про відступників від рос. православія	10
Про нутро землї	25
Підземні скарби	25
Покуса	10
Про кінець сьвіта	15
Псалтир	$1
Розмова Поляка з Русином	10
Смерть	10
Стародавні казки та оповіданя	15
Степові люде	15
Страйк	20
Стріляй на смерть, робітнича драма	15
Товариска ворожка	15
Унія в Америці	20
Хто з чого жиє	15
Які то є люди на землї, з 20 образками	50
Як мужик ходив до царя правди шукати	15
Через кордон	15
Руско-анґлійский тлумач	60
Польско-анґлійский тлумач	60

Молитвенники в красній оправі.

Бог Надежда моя	$2.50
Хліб Душі	2.50
Druh Duszi	1.50
Druh Duszi (в звич. опр.)	.75
Молитвенник малий	1.50
Вінець	1.50
Зборник	2.30

Також можна дістати:

Книжочки колєкторські церковні	10
Книжочки Братскі	10
Метрики хрещеня	3
Метрики шлюбні	3
Метрики смерти	3
Помяник померших душ	10

Пишіть на адресу:

Swoboda,
184 Hudson St., New York.

Русини Пітсбурґа і околиці!

Чи Ви знаєте, що

German Savings & Deposit Bank

на розі 14-ої і Carson ул., South Side,

Pittsburg, Pa.

є найбезпечнійшим банком? Не знаєте, то загляньте до справозданя стейтових контрольорів, що узнали наш Банк за один з найсолїднійших і найпевнійших в Пенсильвенії. Маєток 5,000.000,00. Платимо 4 проц.

Шифкарти на всі лінії. Висилка гроший, справи нотаріяльні, військові і т. и.

Й. Е. Рот, предс.,
А. П. Міллер, касієр,
Ал. Бучак, ур. банку.

Свій до свого!

Нумо Братя! Свій до свого!
До Мамроша! Всї до одного!
Чужих усіх поминайте,
Тільки свого підпирайте.
Мамрош Русин справедливий,
А в бизнесї все уптивий —
Хто-же хоче більше знати,
Прошу прийти й переконатись.
Горівки найлучші має,
Бо злих зовсім не тримає.
Й так віску, комовицю,
Для всїх добру сливовицю
Арак, коняк, рум, паленка
І кмінківка солоденька;
Вина рівнож всї хороші
І то за дешеві гроші.
Пиво сьвіже і холодне —
Лучше бути вже не годне.
Є циґара, щоб курити
Лиш у него тра купити.
Тому Братя, памятайте,
Та до нього завертайте.
А ті, що з контрів приїжджають
Най сей адрес памятають:

Trof. Mamrosh,
110 Morris str.,
Jersey City, N. J.

Одинокий руский адвокат і нотар на цілу Америку

Доктор прав

ЮЛІЯН ЧУПКА

Конзулярний комісар.

Полагоджує всї справи в Галичині Процеса спадкові і ґрунтові. Відбере гроші від довжників. Справи військові. Споряджує контракти, повномочія і всі инші документи. Перепроваджує інтабуляції і всї вписи гіпотечні. 2

3 N. Main Str. WILKES-BARRE, PA
Адрес почтовий: JULIAN CZUPKA, LL. D.
P. O. Box 372. WILKES-BARRE, PA

THE FIRST NATIONAL BANK
OF MINERSVILLE, PA.

Капітал $50.000.00. Надвишка і нерозділені зиски $93.000.00.

Заснований 1864 року.

Провадить загальний банковий бизнес. Видає міжнародні мони ордери, драфти і пересилає гроші до всіх частий сьвіта, позичає гроші на реальности. Депозити сего банку подвоїлись протягом послїдних 5 лїт і виносять тепер около $500.000.00.

Гроші пересилає через фірму Knauth Nachod & Kuhne, New York, N. Y.

ВИРОБИ БРАЦКІ

шаплі, шапки, відзнаки, хоругви, уніформи.

Цінник і проби висилає даром.

Можете писати до нас по руски, словеньски або польски.

R. H. MORGAN
13 N. MAIN ST.
SHENANDOAH, PA.

Dr. J. SZLUPAS,

1419 N. Main Ave.,
Scranton, Pa.

Можна єго бачити в офисї:
від 8-ої до 10-ої год. рано,
від 2-ої до 4-ої попл.,
від 7-ої до 10-ої вечер.

Old Phone 1269—B.

5.75

Ш з 17 камінями

желїзничий годинник для мущин і жінок, накручує ся без ключика, позолочуваний, з ґаранцією на 20 лїт, подвійні куверти красно вирізані. Ходить безусловно точно та спеціяльно зроблений для людей, котрі роблять при желїзницях, і ґарантує ся на 20 лїт. Незвичайна нагода. — Ми вишлемо сей годинник на кожду адресу за послїплатою (C. O. D.) $5.75 і за зворотом пересилки, з тим правом, що кождий може його оглянути, і если йому не подобає ся — то тодї не потребує платити анї одного цента. За такий годинник у иньшого купця треба заплатити 35 дол. Дуже гарний 14 кар. золотом позолочений ланцушок з дармовісом — додає ся даром до кождого годинника.

Excelsior Watch Co.,
1101 Athenaeum Building, Chicago, Ill.

EB

EMIL BACHMAN

BADGES, FLAGS, BANNERS & CAPS

580 SOUTH CENTER AVE.
CHICAGO

Найбільша чесько-словенська і християнська фірма

прапори, ґузики, братські відзнаки, шапки

та усї річи потрібні для братств в Америцї

ЕМІЛЬ БАХМАН
580 So Centre Ave., Chicago. Ill.

Пишіть по наш великий, 60 сторін числячий катальоґ, в якім міститься також сотки похвальних листів від всїх славянських братств в Америцї. Пишіть до нас по словенськи або по руски — як хто уміє. Знаємо по руски читати але відповідати будемо по словенськи. 50—

DR. RICHTER'S „PAIN-EXPELLER“

Сильві мясні нїчо Вам не поможуть, наколи Ви терпите на Ревматизм. PAIN EXPELLER сильно втираний сейчас принесе Вам полекшу і усуне причину болїзни. — В цїнї по 25 цвт. і 50 цнт. по всїх друґсторах.

F. Ad. RICHTER & CO.
215 Pearl St. New York.

Позір на охоронну марку „Котвиця“!

МЕТАЛЕВІ ОБЦАСИ і ЗАПЯТКИ

Зроблені з сталї

Для майнерів, каменярів, фармерів і всіх, що роблять при тяжкій роботї.

Піддержують стопу. Зроблять ваші черевики як нові. Легкі до прикріпленя. Швець вам їх наложить. Купите їх у вашого продавця чоботів. Суть лекші від шкіри, і нїколи не внищать ся.

Пишіть по цїнник.

UNITED SHOE MACHINERY CO.
BOSTON, MASS.

ДАРОМ одна пачка славних лїків „GALEN“.

Чи Ви хорі? Лїки „GALEN“ вилїчили тисячі людий, вони вилїчать і Вас. Пощо платити великанські суми гроший за лїчене, наколи Ви можете вилїчити себе самі.

Пришлїть свою точну адресу, імя і прозвиско, а ми Вам вишлемо відворотною почтою прібний лїк „GALEN“ цілком даром.

1. Rumatina лїчить ревматизм, невральґію, пухлину і т. и. недуги. Цїна 3 дол. Прібка даром.
2. Pepsola лїчить болїзни жолудка і т. п. внутрішні недуги. Цїна 3 дол. Прібка даром.
3. Fortola — патентований лїк для нервозних, ослаблених та утративших полові сили. Цїна 5 дол. Прібка даром.
4. Spanguinola вилїчує малярію, пропасницю, лихорадку, малокровність, біль носа, очий і горла. Цїна 4 дол. Прібка даром.
5. Asmola лїчить зі знаменитим успіхом всї грудні болїзни, як: чахотку, астму і хронїчний кашель. Цїна 3 дол. Прібка даром.
6. Virola вилїчить в короткім часї геморойди і затроєне крови Цїна 3.50. Прібка даром.
7. Hemora знамените средство проти гемороідів, викидів і т. п. недуг. Цїна 3 дол. Прібка даром.
8. Mergota цілковито лїчить сифіліс трипер і рани на тїлї. Цїна 3 дол. Прібка даром.
9. Pelocresce являє ся хорошим лїком проти випаданя волося і болю голови. Цїна 3 дол. Прібка даром.
10. Profilacta в короткім часї вилїчує жіночі недуги, як неплодність, нереґулярні періоди, білі уплави і т. п. Цїна 3 дол. Прібка даром.

Адрес:

GALEN CHEMICAL CO., 2127 Broadway, New York 44-47

„ДУШПАСТИР“

се прекрасна, щиро-руська церковно-народна ґазета.

Виходить в Філядельфії кождого місяця, подає гарні науки духовні і відомости зі сьвіта. В „Душпастир-и“ друкують ся важні для всїх оголошеня гр. кат. канцелярії Епископської. Не брак там і жартів веселих та сьмішних, і красних образків. „Душпастир“ всїм подобає ся — всї єго хвалять.

Коштує на цїлий рік так тут в Америцї як і до старого краю всего лиш **$1.20.**

Читайте, що пишуть за „Душпастир“:

Canora, Sask., Canada, Март 29, 1909.

Всечесна Редакціє Душпастиря! — ...Признаю Вам щиру правду, що нїяка часопись так не вдоволила мене, як ся наша, дорога часопись „Душпастир“... Ся часопись то есть так, якби в дуже сильну посуху, легкий, маннистий дощ... Нехай засїяе благодать Божа над сим початком так гарного і сьвятого дїла! — З поважанем Олекса Хабун.

Подібні похвальні листи приходять до Редакції „Душпастиря“, майже що дня. Тож замовляйте „Душпастиря“ чим-скорше для себе і для Ваших свояків і знакомих тутки і в краю.

„Душпастир“ повинен бути в кождій руській хатї.

Гроші на „Душпастир“ треба посилати (найлїпше почтовим моней-ордером) на імя:

Rev. J. Boyarchuk, 821 N. Franklin St., Philadelphia, Pa.

Найлїпша нагода, яка коли небудь була, предкладає ся тепер Русинам в Америцї!

14-карат. золотий годинник, красно риті окладинки (женський або мужеський), з двома окладинками, високої вартости, американський оседок, виновнений дорогим камінем, ґарантований на 15 лїт, вартости 14 долярів.

14-каратовий золотий ланцушок, ґарантований на 3 лїта.

14-каратовий золотий перстень (з Вашим іменем) ґарантований на 3 лїта.

Цїна тих 3. предметів виносить 18 дол. 25 цнт. з написею на окладинцї на кождім годиннику „Памятка з Америки“ подібно як на ілюстрації.

Пришлїть нам 4 доляри 74ц. за всї три повисші предмети.

Наколиб всї ті предмети не були такі, як тут описано, то звернїть їх нам, а ми звернемо Вам гроші. Сю низьку цїну, яку даємо тепер, даємо тільки на перший Ваш ордер, щоби Ви лїпше познакомили ся з нами. Пришлїть нам 24 цнт. наперед (почтовими марками по 2 цнт.), а решту 4 дол. 50 цнт. заплатите на експресовім офісї, наколи всї річи припадуть Вам до вподоби і коли переглянете їх. Ви можете дуже легко продати їх за три рази більшу цїну як Ви нам платите. — За 6. годинників, 6 ланцушків і 6 перстенів 25 дол., 1 дол. наперед, а решту 24 дол. C. O. D. на експресовім офісї по огляненю річей.

Agents Wholesale Watch Co.,
190 West Broadway, Dep't 52, NEW YORK, N. Y.

Позір, Братя Русини! Я виробляю з найлїпшого матеріялу за найнизші цїни **Братскі шапки, Відзнаки, Паси, Бротки, фани, Хоругви, Уніформи, Печатки** всякого рода так для братств, як і для поодиноких осіб.

Продаю найлїпші види з житя Ісуса Христа від Рождества аж до Вознесенія. Продаю тоже книжки до моленя і сьвітскі: руські, польскі і словеньскі по дуже низьких цїнах. — Єсьм Русином, а до того членом Р. Н. Союза. Проч з чужими! Удавайтесь лиш до свого! Як хто знає, най так пише. За роботу ґарантую. Моя адреса така:

Stefan Kalakuka
215 Moran Court, Scranton, Pa.

Для уживаючих тютюн.

Поможіть нам розпространяти наш тютюн поміж Вашими знакомими, а дамо Вам отсей фоноґраф даром.

Се не є жадна лялька, дурничка, яку часто дають другі заведеня яко надгороду, противно, се є першої кляси говорюча машина фоноґраф в кождім взглядї.

В кождий час, коли бажаєте, можете мати безплатний концерт в своїй хатї і се не концерт одного інструменту або одного голосу, але концерт банди і орхестрової музики, сьпівів, які чулисьте в старім краю, одним словом — всьо, що любите Запитайте Вашого купця за „KING“ TALKING MACHINE, а він Вам скаже, що она коштує 15.00 дол.

Ми хочемо Вашої помочи в розпространеню нашого доброго вибору тютюну до циґаретків і файки Ми пішлемо Вам кождого рода по троха: Австрийського, Босьнянського, Герцоґовинського, Турецького і Російського **вартости 6.00 дол.** Ви можете легенько розпродати єго між вашими знакомими, позаяк се найлїпший тютюн в сьвітї.

Тютюн, до якого всї звикли в Европі і який вони люблять.

По одержаню нашого тютюну запропонуйте його своїм знакомим, єсли знайдете єго за відповідний. Дайте їм наше імя і адресу і сею дорогою поможете розпространяти нашу компанїю. За сю поміч дамо Вам за дармо наш „King“ Phonograph. Се є правдоподібно тільки одна спосібність, яку коли можете мати, дістати першої кляси говорючу машину без одного цента.

За тютюн рахуємо Вам 6.00 дол. Пришлїть наперед 24 цнт. марками, а ми вишлемо Вам до найблизшого Вам експрес офісу тютюн і фоноґраф; з'еґзамінуйте все, нїм заплатите, а єсли знайдете все задоволяюче, заплатїть на експресї 5.00 дол., а тютюн і фоноґраф буде Ваш.

Гроші звертає ся будь котрому невдоволеному костумерови. — УВАГА: Ся оферта буде тільки так довго, доки не заадвертайзуєте добре наш тютюн, задля того радимо Вам не відтяґатись з ордерами, єсли хочете мати наш „даремний фоноґраф“. Адреса:

Europe Tobacco Co., 33 Leonard Str.,
Dep't 52. NEW YORK CITY.

Як подорожує цар?

Послідну подорож до Італії відбував цар як вязень своїх учинків, як такий, котрий в кождім прохожім добачує убійника, в кождій страві отрую, а в кождій партитурі пекольну машину. Зарядженя, які пороблено в Раконіджі для безпечности царя, переходять всякі понятя. З кождих трьох людий, які находили ся в місточку в часї царської гостини, було все двох вояків або поліційників. Притім не численно кількох соток російських детективів. Чужинці не сьміли до місточка взагалі наближати ся а Італійці мусіли свою присутність основно оправдати документами. Не лише гостинниці і готелї були від гори до споду обсаджені полїцією, але і приватні доми мусіли цілковито віддати ся поліційній службі. Королївський замок окружений парком а парк високим муром і находить ся яких пятьсот метрів від зелїзничої стації; однак і се віддаленє зменшено на яких 300 метрів приладженим спеціяльно входом. Повіз, яким їхав цар з італійським королем, ескортували з переду дві шкадрони кавалєрії а позаду єдна шкадрона. Сорок найбільших і найсильнійших людий з ґвардії короля Віктора Емануеля окружили повіз а шпалїр по боках творили війська і поліційники, уставлені у вісім рядів. Здовж зелїзничої лінії від італійської улиці до Раконіджі уставлено більше як 25.000 війська. Зі всїх італійських міст стягнено поліційних урядників і війська, котрі розміщено в Турині та численних менших містах. — Поліційний шеф Россі, що відповідав за безпечність царя в Італії, мав під своєю командою 1800 детективів і 2000 поліційних урядників. Довкола Раконіджі уставлено військовий кордон. Всї мешканці міста Раконіджі заосмотрено в леґітимаційні карти з фотоґрафіями. Ніхто не сьмів без такої карти рушити ся по місті. Хто не мав леґітимації, того сейчас видалено. На журналістів звернено спеціяльну увагу і кождого з них супроводжав на кождім кроці один детектив. Всї склепи з оружем були замкнені а в инших склепах уміщено по двох жандармів. Хто мав дозвіл на ношенє оружя до польованя, мусів сей документ на час царської гостини зложити в поліції. Вікна приватних домів, положених при дорозї, котрою їхав цар, обсадили детективи. Кождий комин, кожду ґазову руру, кождий електричний дріт в палаті сторожили узброєні поліціянти. Страви для царя розсліджували наперед старанно хеміки. Крім нумерованих і фотоґрафованих кухарів ніхто не сьмів наближати ся до королївської кухні. В безпосередній околиці Турину було 20.000 піхотинців, 2000 кавалєрії і 600 військових біциклїстів. Вершок осторожности проявив ся при виведеню артистів для розривки царя. Італійський король взагалі був в клопоті, яку розривку зробити для царя, але все таки прийшов до переконаня, що продукції композитора Масканьї, панї Фарнеті, панї Парсі і панни Тітти Роффо можуть упримнити вечір свому гостеви. Однак виразно заборонено їм брати з собою власні партитури. Женщини не сьміли в замку передягати ся, отже мусїли приїхати з Турину до Раконіджі в концертовій тоалеті, значить в найбільшім декольте, бо заходила обава, що під корсетом могли перепачкувати ще бомбу, або що. Справді треба дивувати ся, що дотичні артистки з почуття людського достоїнства не запротестували против такої контролї. На зелізничій стації відобрали їм навіть ручні торбинки, а навіть стягнено верхники... Само повитанє царя випало доволї оріґінально. Дзвони місточка заграли піємонтську привітну мельодію. Серед тих звуків на стацію заїхали чорні ваґони царського поїзду. Орхестра заграла російський гимн. Цар в зеленім мундурі ґвардії преображенського полку та круглій шапочці на голові вийшов з ваґона. Виглядав марний, блідий і сильно постарілий. Італійський король повитав його і оба монархи сїли до повозу, щоб серед ліса баґнетів сховати ся в королївській палаті.